

II. évfolyam

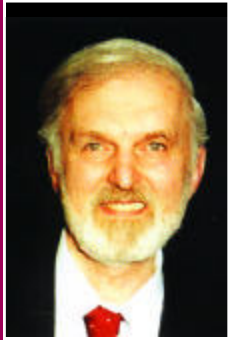
2004. 3. szám

június-július

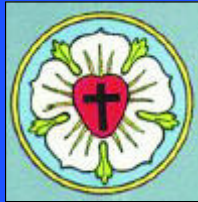
345 Ft

Szent Kereszt

HIT-MAGYARSÁG-ÉRTÉK

Válaszd a magyart

Szentkút
ajándékai 2.

A Lazarista
rend

Népleányok

Szentkút csodái

Cserkészfogadalom

Jézus Szíve
Népleányai
Társasága

Forgács Szilvia az
Evangélium Színház
színművésze

100 éves a
Lutheránia énekkar

Evangélium Színház

9 771589 617002

CSAK A BÁRÁNYOK HALLGATNAK...

UTOLSÓ FIGYELMEZTETÉS • AZ ÚJ NEMZEDÉK LAPJA

UFI

A bank mindent visz!
Költségkiváltás
Feszítik
Ne kerülj szorult pénz feltehetően...

Keresse az újságárusoknál!
Megjelenik minden hónap első péntekén.

Értékek Felelősség Tények

Heti Válasz

Ára: 288 Ft

Minden héten csütörtökön az újságárusoknál

Nem kérdés

VIII. évf., 3. szám
2004 • 590 Ft

MAGAZIN

Házépítés

Minőségi házépítés és belsőépítéset

Házépítés

„Rakoncátlan suhanc”
Az ING új budapesti székháza...

Épül a Polgári Körök
Közösségi Háza

Arcosanti a tökéletes ókováros
Utopia vagy valóság?

Hőhidmentes építkezés
Farradalmi újítás a KONE felvonóknál

magyar

Demokrata

Jó az erős
Földrajz
Ismét vé...

Egy jobb hetilap!
Az izgalmas valóság!

Megvásárolható csütörtökönként az újságárusoknál, vagy kedvezményes áron szerkesztőségünkben a 1062 Budapest, Andrásy út 124. szám alatt. Előfizetni személyesen ugyanitt vagy a postahivatalokban lehet, valamint rózsaszín belföldi postautalványon is feladható. Előfizetéssel kapcsolatos kérdésekben a 354-2353-os telefonszámon kaphat felvilágosítást, munkanapokon 10-től 15 óráig.

SINE-IRA ET-STUDIO

Megjelent a Házépítés és az Ingatlan Magazin legújabb száma! Keresse az újságárusoknál!

Előfizethető: Magyar Posta Rt. Üzleti és Logisztikai Központ (rövidítve: ÜLK),
Budapest VII., Vörösmarty u. 16-18.
1946 Budapest

Lapunk mottója:
A szeretetben élők mélyre látnak
A reménységben élők messze látnak
A hitben élők mindent másképpen látnak
Hűben járunk, s nem látásban (2Kor5,7)

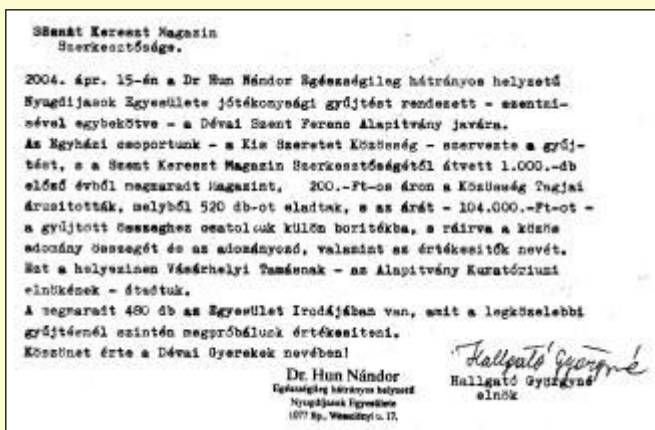
Kedves Olvasó!

A Szent Kereszt Magazin indulása óta eltelt egy esztendő. Ez az egy év már bebizonyította, hogy a lap életképes, növekvő olvasótáborra és a sok-sok beküldött levél is mind azt tanúsítja, hogy a lapra igény van. Mégis a legnagyobb érdemnek azt tartjuk, hogy segíteni tudtunk ott, ahol erre a legnagyobb szükség volt. Az alábbi levél sorait kiegészítve, mi is szeretnénk köszönetet mondani mindazoknak, akik felhívásunknak eleget téve a lap megvételével hozzájárultak a segélyakció sikeréhez. Bízunk benne, hogy hasonlóan szép sikerekről szá-

molhatunk majd be a következő évfordulón is. Ehhez az kell, hogy maradjanak továbbra is lapunk olvasói, mondják el javaslataikat, ötleteiket, hogy még gazdagabb és tartalmasabb lapot vehessenek a kezükbe.

Kuruczleky Ilona
lapalapító

Szent Kereszt

A szerkesztőség címe:
Szent Kereszt Magazin,
1148 Budapest,
Nagy Lajos király útja 47/a
Tel/Fax.: 221-1524,
06-70-244-0240

Főszerkesztő:
Kuruczleky Ilona

Internet elérés:
<http://www.szentkereszt.kopja.hu>
e-mail cím: st.kereszt@freemail.hu

A szerkesztőség tagjai:

Bajcsy Lajos, Fajkus Mária,
Haider Márta, Mácsik Mária,
Papp Nóra, Patonai Adrienne,
Spangel Péter

Tervezőszerkesztő, képszerkesztő:

Kuruczleky Ilona

Olvasószerkesztő: Varsádi Zsuzsa

A lapot kiadja:

Veritas Invest Rt.

1142 Budapest,
Erzsébet királyné útja 86.
Tel: 383-0983, fax: 383-0984

e-mail: szentkereszt@veritas.hu

A megjelent hirdetések tartalmáért
a kiadó nem vállal felelősséget.

Előfizetésben terjeszti

a Magyar Posta Rt. Hírlap Üzletág.
Előfizethető közvetlen a postai
kézbesítőknél, az ország bármely postáján,
Budapesten a Hírlap Ugyfélszolgálati
Irodákban és a Központi Hírlap
Centrumnál (Bp., VIII. ker. Orczy tér 1.
tel.: 06 1/477-6300; postacím: Bp., 1900)
További információ: 06 80/444-444;
hirlapelofizetes@posta.hu

Külföldi előfizetés:

Hírlapelőfizetési Irodában (HELIR)
Budapest, VIII. ker. Orczy tér 1.
levélcím: HELIR 1900 Budapest
Fax: 303-34-40

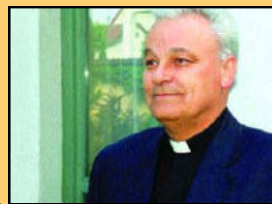
Terjeszti:

HIRKER Rt. (Budapesten)
Lapker Rt. (vidéken)
ISSN 1589-617X

Nyomda: Komáromi Nyomda és Kiadó Kft.
2901 Komárom, Igmándi út. 1.
Tel.: 06-34/344-185, fax: 06-34/342-361

Tartalom

A megszentelő kegyelem.....	4. old.
A bőkezűség Istene.....	4. old.
Dr. Kerekes Károly gyémántmiséje.....	5. old.
A Máriapócsi Szűzanya már nagyon várja a bűnbánókat.....	6-7. old.
Máriapócsi Idősek Otthona.....	8-9. old.
Az ismeretlen és a valóságos Szent Rita.....	9. old.

6-7. old.

14-15. old.

Szentkút ajándékai 2.rész.....	10-11. old.
„Hazám, hazám, te mindenem!...”.....	12-13. old.
Evangélium Színház.....	14-15. old.
A Lazarista rend.....	16-17. old.
„Azért vagyunk a világon, hogy az velünk szebb legyen, mint nélkülnk”.....	18-19. old.
Pünkösdi búcsú 2004. május.....	19. old.
Szent Kereszt Magazin poszter.....	20-21. old.

Történelmi Kopjás Szövetség 1.rész.....	22-23. old.
Örményország a civilizáció bölcsője.....	24. old.
Nemzeti hősokeket idéző új szobrok.....	25. old.
A nagytiszteletű asszony.....	25. old.
Jézus Szíve Népkegyelmei Társasága.....	26-27. old.
Hortus Musicus.....	28. old.
Esztergomi érsekek 1001-2003.....	29. old.
Maklári József emlékezete.....	29. old.
Kis Filokália.....	29. old.

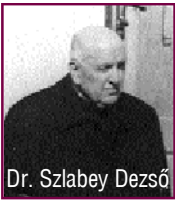
26-27. old.

32-33. old.

A Budapesti Evangélikus Gimnázium.....	30. old.
A Fasori evangélikus templom.....	31. old.
100 éves a Lutheránia énekkar.....	32-33. old.
Cserkészfogadalom Csákváron.....	34. old.
Reformátusok a Ráday utcában.....	35. old.
Bér Rudolf, festőművész.....	36. old.
Naphimnusz, 2004.....	37. old.
Fokoláre mozgalom.....	39. old.

A megszentelő kegyelem

Dr. Szlabey Dezső

A megszentelő kegyelem által a lelkünkben a Szentháromság mindhárom személye lakozik. Ezért vállalta a megváltás nagy munkáját az Úr Jézus. Ezt a megváltói munkát folytatja az Anyaszentegyház: isteni életbe öltözteti a lelket. A XIII. és a XIV. század szobrászai inkább teológiai, mint művészi sugalmazástól indítva különös Mária szobrokat készítettek, amelyekkel érthetővé akarták tenni a kegyelemtant, amely szerint a kegyelemben lévő lélekben, kiváltképp a Szent Szűzben, az isteni kegyelem Anyjában – a Szentháromság mindhárom személye lakozik.

A szentatyák a Szentírásra támaszkodva Máriát „a Szentháromság igen nemes szekrényének” nevezik. A középkor szobrászai tehát, hogy a Máriában lakozó Szentháromságot szemléltessék, fából vagy elefántcsontból olyan Mária szobrokat faragtak, amelyek mint a szárnyas oltárok, szétnyithatók voltak. Bezárva a Szent Szűzet ábrázolták, amint a Kisdedit karjain tartja, kinyitva pedig három mezőnyt alkottak, amelyeket egymással vaspántok tartottak össze. A két oldal-szárny oldalfalul szolgált.

Középen látni lehetett a három isteni

Személy szobrát: az Atyát tisztos aggastyán alakjában, amint kezeivel a kereszt vízszintes szárait fogja, a Fiút a kereszten függve ábrázolta. Az Atya arca és az Üdvözítő feje között a jelképes galamb: a Szentlélek lebegett. Az ábrázolás mindenetre kifejező, megkapó, egyúttal a középkornak a megszentelő kegyelemben való mély hitét is felénk sugározza. A középkor hívó keresztényei ezeket a kinyíló Mária szobrokat a templomokban, lakásaikban helyezték el, hogy ezeknek a szobroknak a látása lelkükbe rögzítse azoknak eszméjét. Vagyis azt, hogy

amint Istennek, mind a három isteni Személynek Máriában való jelenléte valóság, úgy a mi lelkünkben is az isteni jelenlét a kegyelem által: valóság. Éles különbséget tesznek ezek a szobrok az Istenanya és a kegyelemmel teljes szent Szűz között. Mivel Isten anyja, azért tartja karjain a kis Jézust. Mivel a kegyelem által a Szentháromság igen nemes szekrénye, azért a szobor belsejében van ábrázolva a három isteni Személy, jelezve, hogy a Szent Szűzben a kegyelem által a Szentháromság jelenléte valóság.

A szobor anyagi, fizikai valóság, – a kegyelem: lelki valóság. Mily csodálatos látvány a Máriában élő Szentháromság! Mária szíve a keresztény szív eszménye. A Szent Szűz úgy élt ebben a láthatatlan kegyelmi világban, mintha látta volna. Amidőn azt mondja, hogy a Magasságbeli nagy dolgokat cselekedett vele, tudatában van ezen nagy valóságnak. Lelke mélyén folytonos összeköttetésben van ezen kimondhatatlan valóságokkal, beljük merül, belőlük él. Mi is isteni dolgokat élünk, de mi nehezen tudjuk felfedezni azt, amit a valóság magában rejt. Nehézségekbe ütközünk, ha eszerint akarunk élni, ha cselekedeteinket egybehangoljuk természetfeletti létezésünkkel.

IN MEMORIAM: DR. SZLABEY DEZSŐ

A bőkezűség Istene

Sík Sándor így vall a Hiszek című versében:

„Hiszem a Krisztus gyújtotta tüzet:
A Szellemet, aki a Szeretet.
Aki Szent Péter ajakán rivall,
Hegyeiket bont, szíveket áthidal,
És hét csatornán csorgatja beléd
Az élesztő kegyelem kútfejét.
Ki tüzet gyújt az embergondolatnak,
Kiből fölébe nőhetsz tenmagadnak,
És mosolyoghatsz, alkothatsz, ölelhatsz.
Hiszek Istenben, hiszem a Szentlelket.”

Egy kis történelmi háttér. A megváltás ünneplése Húsvétal kezdődik és tart nem hét napon át, mint a többi ünnepnél, hanem hétszer hét napon át. Betetőzést az ötvenedik napon, a pünkösdvel nyer. Amit Krisztus Urunk halálával és feltámadásával

val megszerzett, azt most osztja ki az egész hívő sereg számára a Szentlélek. Már az Ószövetségben is van homályos célzás a Szentlélekre. Mindjárt a világ teremtésénél, Isten Lelke lebegett a vizek felett: (Gen. 1,2.). Pünkösd teljes tartalmát úgy értjük meg, ha történetét ismerjük. Neve latinul és görögül pentekoszte, azaz ötvenedik nap. Ebből lett a magyar Pünkösd név. Az ünnep a zsidóságnál is megvolt és két dolgot foglalt magában:

1. Isten törvényt adott a Sínai hegyen,
  2. hálaadó ünnep a befejezett aratásért.
- Az Újszövetségi ünnep: Pünkösd. A keresztény liturgiában hármastárgya van:
1. A Szentlélek Isten eljövetele,
  2. Az újszövetségi szeretetszövetség befejezése
  3. a tanítás és a kegyelemosztás.
- A mi Pünkösdünk is aratási ünnep, Istennek áldozott zsengeje az a 3000 zsidó volt,

akik Szent Péter beszédjére megkeresztelkedett. A Szentlélek eljöveteletét különféle módon szemléltették: rózsákat vagy égő tüzes csóvákat dobtak le a templom mennyezetéről, rózsákkal díszítették a templomokat és házakat. Innen a név is: rózsás húsvét. A szentelési napokon a papjelöltek lelkében a pünkösd csoda újul meg. A bérmálás szentségét is ekkor szokták a püspökök kiszolgáltatni. A Szentlélek legfontosabb művei: Jézus és az Egyház születése, a Szentírás sugalmazása, a Szentlélek ajándékai: Értelem, Tudomány, Bölcsesség, Tanács, Lelki erősség, Jámorság, az Úr félelme. Fogadjuk hálással a hét szent ajándékot, és úgy használjuk fel, hogy annak szent gyümölcsei lelkünkben megérjenek. „Szent, szent, szent az Úristen, Atya, Fiú, Lélek.” Ezt harsogja kórusa a nagy mindenségnek. A Szentlélek Úristen sóhajtozván bennünk – mondhatatlan szavakkal, ezt sóhajtja lelkünk.

PÁLFFY MÁRIA

Dr. Kerekes Károly gyémántmiséje

„Nem szégyellem az evangéliumot, mert az Istennek ereje az, mindenkinek az üdvösségére...” (Róm 1,16) írta annak idején Andornoktályai újmisézés szentképére leendő életműve találó mottójával. A teli templom népe, az együttmisézõ szerzetes atyák sem szégyellhették, hogy a mennyei Atya életünket alakító szeretetét – éppen pont ezen a napon – ne az Apát úrnak adott, általa nekünk továbbadott ajándékain át nézzék (vö. II. János Pál pápa: Az új évezred küszöbén, 43. p). Ahogyan VI. Pál pápa mondotta, a mai embereknek elsõsorban nem tanítókra, hanem tanukra van szüksége.

Ezért hívta föl figyelmünket az elmélkedés a napi evangéliumra utalva, hogy Szentlélek Urunk szándéka szerint eszünkbe juttat mindent, amit Ő mondott nekünk. Innen érthetõ az Apát úr szenvedélyes Biblia-szeretete is. Hogy minél jobban értse a Szentlélek fényében az isteni kinyilatkoztatás szavát, ezért művelte a bibliai nyelveket, kivételes nyelvészeti, értelmezési érzékenységre téve szert. Ezért tudja a szavak, fogalmak gyökerére s a bennük rejlõ igazságra, hittitokra irányítani tanítványai figyelmét. Aki csak egyszer is hallotta tõle, nem tudja elfelejteni a Confiteor (bűnvallomás) és a Confessio (Istent dicsõítõ felszabadult vallomás) összefüggését, a Megváltó (Redemptor) és az Üdvözítõ (Salvator) Krisztust jellemzõ megnevezések egymásra következését, a profetikum és a katekézis értelmét. Az idõk távlatából nézve mennyire meg kell köszönnünk mindazt, amit a teológusok tanításáért, úttörõen a világiak teológiai képzéséért, a hetvenes évek papokat megfrissítõ Katekétikai Lelkigyakorlataiért tett. Hány lelki hétvége, „égbekiáltó” prédikáció, és mennyi remekbe szabott elõadás, cikk adott alkalmat arra, hogy pl. Isten humoráról, Jézus Krisztus erõszak-mentességérõl, a lelki atyaságról és a ciszterci Szent Bernát-os lelkületrõl maradandó és megvilágító szempontokat adjon közre.

A napi szentlecka a Jelenések Könyvébõl való mennyei vízió felvillantásával arra készítette az ünneplõket, hogy hálással emlékezzenek arra a szervezõ tevékenységre is, amellyel az Apát úr a jövõ reményében küzdött és tevékenykedett. Az a kijelentése már a nyolcvanas években ismételt elhangzott, hogy „Szent Imre él!” Lassanként megfogha-

Elmélkedés

Úgy adatott, hogy idén három gyémántmisés, egy vasmisés, egy újmisézés paptestvérünket köszönthettük a nyár eleji vasárnapok egymásutánjában a Budai Ciszterci Szent Imre Plébániatemplomban. Dr. Kerekes Károly kiérdemesült zirci apát úr nyitotta meg a sort május 16-án, pappá szentelése 60. évfordulójának napos napján. Bár az érintett ciszterci atyák közös testvéri szentmiséje a hagyományok szerint majd csak augusztus 19-én lesz – Szent Bernát hazai ünnepnapján – Zircett, mégis a hála jogos kifejezése történt Budán, május közepén, vasárnap délben, hiszen Károly apát úr már vagy 70 éve otthonos a Szentimre városában, tanult, majd tanított itt, és döntõ szerepe volt a mai fiatal ciszterciek elindításában és többek közt a budai plébániai élet újra szerzetesi szolgálatba adásában. Errõl különben a kerületi önkormányzati lap, az Új Buda is megemlékezett.

Te tudod Uram, hogy ki is õ,
szavadat, szívedet ismerõ,
örök húséged hirdetõ,
viharba bele nem törõ,
Igazság hitét õrizõ.
Õ -ra és Új -ra tanítõ,
emberségedet hordozõ,
alázatában is nemes,
minden tettében egyenes.
Ördõggel bátran harcolõ,
sötétségbe is fényt hozõ
Hit-humorral telt bölcs szíve
mindnyájunk élõ forrászive!

Kerekes Károly atyának sok szeretettel 1987. Kosinsky Ágnes

tová vált ez az iskola újrászervezésével, a plébániai élet megelevenedésével. Éles megkülönböztetõ készsége a szellemi rendrakás igényével segítette mindenkor szolgálatát. Kedves szentje, a legismertebb ciszterci, Szent Bernát lehetett e téren mestere. Nem felejthetjük azt a pillanatot sem, amikor a Szentatya meghívására 1999-ben szakértõként részt vett a II. Európai Szinóduson. Rómából hazajövet lendületesen fellobogtatta a Szinódus záró okmányát: Ne félj Európa, remélj, merj bizakodni (ne felejtjük el, ebbõl a tanácskozásból született meg az „Ecclesia in Európa”, számunkra a mai Európában sorsdöntõ apostoli buzdítás). Apát úr mindig higgadtan ezt a reményt képviselte és éli. Kedvenc szava, hogy „érdemes”!

A napi olvasmány a Jeruzsálemi Zsinatot idézte, annak megszületett harmóniáját, a testvéri egyetértés szépségét. Ilyen hullámhosszon idéztük vissza Apát úr meglehetősen az elsõ zárókönyvek közötti szentföldi útját, annak finom karcolatait. Lelkiséget formált többek között az az egyensúlyos szemlélet, amellyel a tanítványiságról, a tanulókonyaságról fogalmazott. Arról a lelki érinthetõségrõl, nyitottságról, ihlet-érzékenységrõl van itt szó, amely a lelki ember sajátos tulajdonsága. Bár õ a verseit egyszerűen csak TÜKER alagyújtósnak szokta nevezni, nem hallgathatunk az Isten-szeretetre ösztökélõ költészetérõl sem. Idéztük is a Májusi mozaikok c. kis könyvecskéjének május 16-i bejegyzését. „A galamb a Szentlélek Úristen jelképe, aki szájából lehetetlennel, szeretetével melengeti, életnedvével táplálja, bimbóztatja és virágba szökkenti a titokzatos olajágot, Szûz Máriát. Mert Őt jelenti az a bimbós ág, amely mag nélkül, gyökért nélkül, az ág megtörése nélkül az üdvösség olajának édes illatát árasztja, teríti szét Noé Barchájában, az Egyházban...”

Az Úr elé állva mi mást kérhetnénk számára, mint amit a zsoltáros énekel: „Bárcsak fogadná tetszéssel dalomat, hiszen gyönyörűségemet Őbenne találok.” Őbenne, Istenben. Ez valós vágy, és máris egy csipetnyi örökkévalóság, hiszen ahogyan az Apát Úr a gyémántmisés emlékképén vallja: „Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké.” (Zsid 13, 8).

BRÜCKNER ÁKOS ELÕD

A Máriapócsi Szűzanya már nagyon várja a bűnbánókat

A Máriapócsi Lelkigyakorlatos és Zarándokház igazgatójával beszélgetek, Kiss Antal igazgató atyával.

Hogyan vállalta el ezt a munkát?

Második éve szolgálok itt, azelőtt Timáron voltam parókus. A Tisza partján fekvő Timár község, szemben Tokajjal, a tokaji hegyvel, amelyen a szőlőtáblák mint egy-egy Mozart-zemű, a Zempléni-hegyek gyönyörű emlékeket ébresztenek bennem. Amikor megyésfőpásztorom, dr. Keresztes Szilárd püspök úr idehelyezett, az előbb említett természeti szépségek és emlékek mind elhalványultak a Könnyező Pócsi Mária mellett. Egy görög katolikus pap számára, a földi életünket tekintve, nem lehet szebb szolgálat.

Mi indította el a papi pályán?

36 éve vagyok pap, a családi háttér fontos volt a választásomban. Annak idején a kommunizmusban bizony értek negatív élmények, de ezek mind még inkább erősítették a hivatásomat. Négyen vagyunk testvérek. Makón laktunk, édesapám kereskedőként dolgozott. Minden vasárnap igazi keresztény ünnep volt számunkra.

Zarándokház

A görög katolikus papok megnősülhetnek, az atya választott-e feleséget?

Igen. 1968-ban nősültem, feleségem Atzél Katalin, gyógyszerész, aki életem legnagyobb ajándéka. Három gyermekünk született, és 4 unokám van már.

Miben különbözik ez a Máriapócsi Lelkigyakorlatos ház a többitől?

Több mint 5 éve működik a ház, egész éves programokkal. 120 fő számára tudunk szállást biztosítani. A zarándokház 100 méterre van a Kegyetemplomtól, a Csodatévő Pócsi Szűz Anya képétől. A közelség az oka annak, hogy a zarándokok megérkezve mindenekelőtt a Pócsi Máriát keresik föl, köszöntik őt, és ez a személyes találkozás határozza meg a Zarándokházban töltött napokat, ahol munkatársaim szeretete, figyelmessége

Zarándokház udvara

A Pápa látogatása Máriapócs

és a ház családias légköre veszi körül őket. Ez a különlegessége e helynek. Máriapócsot tavaly Lourdes-ban az Európai Mária-kegyhelyek Közösségébe hívták meg, így bekerült Európa 15 legismertebb Mária-búcsújáró helye közé. Lourdes-ban derült fény arra is, hogy a zarándokhelyek csak arra a helyre jellemző üzeneteket közvetítenek. Például Lourdes-ba gyógyulni járnak a betegek,

Hálószoba

Fatima a fiatal házások helye. Máriapócs viszont a bűnbánók helye, a könnyes megtisztulás és újjászületés helye. E lelki folyamatra a Pócsi Mária könnyei indíthatnak el mindannyiunkat.

A legfontosabb a gyónás, a bűnbánat az életünkben.

Igen, 50-60 pap is gyóntat nálunk egy-egy nagybúcsún. Mikor ezt Lourdes-ban elmondtuk, mindenki elcsodálkozott, mert ennyi gyónó már nincs náluk külföldön. A bűnbánatra, a megtisztulásra való lehetőség pócsi jellegzetesség.

Más országok érzékelik ezt?

Az ide zarándoklóknak a szomszédos országokból, Nyugat-Európából, az USA-ból, Új-Zélandról érkezetteknek is igényük van a gyónásra. Nem turistaként utaznak ide. Most májusban is, pedig nincs nagy búcsú, minden vasárnap több atya gyóntat órákon át.

Nagy megtérések történnek itt?

A gyónási titok köt, de annyit elárulhatok, hogy lelki gyógyulások történnek.

Magyarországnak van-e bűnbánati küldetése Európában?

Ady verssoraival szeretnék válaszolni: „Ma Máriától jönnek a szívek, Ma Mária kép, minden durva lányom. Szívemben sír a pócsi Mária Egy őszies, emlékes délutánon.”

Ezzel a versrészlettel válaszoltam is. Szebben ezt nem is lehetne elmondani. A világirodalom egyik legszebb verse. A megtérők megtisztult szívükben magukkal viszik a Pócsi Szűz Máriát.

El tudja képzelni atya, hogy újra könnyezzen a pócsi Istenszülő kegykép?

Nagyon visszafogottan mondom: igen. Krisztus ugyan teljesen elvégezte megváltói művét, de ez lehetőség számunkra. A mi emberi közömbösségünkön Mária könnyei segíthetnek. Jézus eljön másodszor ítélni élőket és holtakat. Az ítélet szigorúságát csak Mária könnye enyhítheti. Nagyböjtben Nagy Szent Bazil Liturgiáját végezzük, ennek egy részlete így szól: Megemlékezvén a második és rettenetes eljövételről. Fiatal pap koromban két kisiskolás hittanosom megrettenve kérdezte a liturgia után tőlem, hogy miért lesz Jézus második eljövetele rettenetes. Hát a mi bűneink rettenetessége miatt. Krisztus Mária csillogó könnyén keresztül nézzen ránk, így találhatunk csak menedéket bűneink büntetése elől.

Így legyen. Segítsen meg ebben minket a pócsi zarándokház tevékenysége.

KURUCZLEKY ILONA

Kápolna

Nagyháló

Kegytemplom

Máriapócsi Idősek

4326. Máriapócs, Kossuth u. 32-34.

Királyházi Csabával beszélgetek, a Máriapócsi Idősek Otthonának igazgatójával, arról, hogy honnan jött annak az ötlete, hogy befogadójázat építsenek. Ki indította az idősek otthonának megvalósítását?

A korábbi képviselő testületben merült fel a gondolat, mert nagy igény volt rá a helyi és környező települések lakosainak részéről. Pályázaton nyert az önkormányzat 303 millió forintot, a Széchenyi-terven, a Szociális és Családügyi Minisztérium 8 millió forinttal egészítette ki ezt az összeget, 142 millió forint hitelt vettünk még fel az OTP-től. Nyíregyházi tervezők, kivitelezők építették fel ebből a pénzből az otthont.

Hány férőhelyes az otthon?

56 apartmanos az építmény, minden lakás 26 négyzetméteres, amely szoba, előtér, fürdő, főzőfülke és terasz helyiségekből áll, saját igény szerint rendezhetik be, de az intézet is ad bútort, ha szükséges. Három társalgó van, imaszoba szárnyas oltárral, szauna, étterem, tornaszoba is tartozik az épülethez.

Tehát a vallásgyakorlat biztosítva van, ezek szerint?

A görög katolikus egyházzal állapodtunk

meg, de római katolikus mise is lesz az intézetben, lehet gyönni, áldozni, aki akar.

Ápolásra szoruló betegeket is tudnak fogadni?

Mindenkit fogadunk, kizáró ok csak a szenvedély és pszichés betegség. Kerekesszékes és ágyban fekvő eseteket is el tudnak látni az ápolónőink. Gyógytornát, pszichológus szakembert is biztosítunk, orvosi ellátást, mentőszolgálatot úgyszintén.

Hogyan kell elintézni az otthonba való jelentkezést, kihez kell fordulni ez ügyben?

Személyes kapcsolatra van szükség, orvosi javaslatot és jövedelemigazolást kell csatolni. Mivel emelt szintű ellátásról van szó, egyszeri hozzájárulást kell fizetni, 2,5 millió forintot állapított meg a képviselőtestület. Ha 1 szobát ketten vesznek igénybe, 1,5 millió csak a befizetendő összeg. Ezen kívül havonta 40 ezer forint a térítési díj.

Biztosítékként lakást, illetve annak az árát elfogadják-e?

Ha jogilag el tudjuk megnyugtatóan rendezni az ügyet, lehetőség van erre is.

Látogatókat hogyan fogadhatnak a bentlakók?

Nyitott intézmény vagyunk, napközben bármikor jöhetnek az itt lakókhoz, azonban este 8 után már nem javasoljuk a jövés-menést, mert olyankor már nyugalomra van szüksége a betegeknek. A bentlakók is bármikor elhagyhatják az intézetet.

Ha valaki meggondolja magát, mert nem jól érzi magát az otthonban, elmehet-e olyan módon, hogy a befizetett összeget visszakéri?

A vonatkozó jogszabályok alapján 5 év az elévülési-gondolkodási idő, akkor az időarányos összeget visszakaphatja, ha el kíván költözni. Halálesetre is fizetünk vissza az örökösöknek pénzt. Más intézmény ezt a megoldást nem alkalmazza.

A havi befizetendő összeg emelkedhet?

Akivel 40 ezer forintban állapodtunk meg, azoknak

Az ismeretlen és a valóságos Szent Rita

A szentek elsősorban azok, akik Isten népéhez tartoznak, akik egyek a Szentlélekben, a megigazulás kegyelmében, a szeretetben, a szentségek megvalósításában, és akik ennek megfelelően imádsággal közbenjárnak egymásért és tettekkel segítik egymást. A szentek tisztelete mindig magának Istennek dicsérete és dicsőítése is. Egyházunk három dogmát mondott ki a szentek tiszteletéről: 1. A meg-

kat is. Rita szeretete végül egészen meglágyította férjét, még a tapintatot is megtanulta.

Két kisfiuk született és ezekért is hálás volt. Nem veszekedett, szeretett otthon maradni és lopva megsimogatta felesége kezét. Egészen megszelídült és normális ember lett. Már majdnem egészen „megváltozott”, amikor neki is fizetnie kellett régi mivoltáért. Valaki kést döfött a bordái közé.

Mielőtt meghalt még tudott gyönni és áldozni. Rita megsiratta, mert akkor már nem pusztán „akaratával”, hanem őszintén szerette férjét. Két serdülő fiú maradt utána és a „vendetta”=vérbosszú. Nem nősiülhettek meg addig, amíg a gyilkosságot meg nem torolják. Ezzel a szokással szemben Rita tehetetlen volt. A kiút csakis az imádság volt.

Rita ismert közbenjáró szentünk főképp családi ügyekben és az úgynevezett „lehetetlen helyzetekben”. Umbriában született, ugyanazon a tájon, ahol Assisi Szent Ferenc élt és meghalt. Szülei földművelők voltak. Rita örökölte apja szilárd értelmét és anyja szépségét, Isten szeretetét.

Cascia apácáihoz akart belépni, de ilyen szépséget nem akartak fölvenni. Azt ajánlották, hogy menjen férjhez. Erre hamarosan sor került.

Egyik vasárnapi misén pillantotta meg őt a nála idősebb férfi, aki magatartása miatt nem volt a legalkalmasabb kérő. Nagyon fölényes, durva férfi. Barátai nincsenek, csak ellenségei. Rita félt tőle és a férjhez menéstől is. Sokat imádkozott és megértette, hogy Isten mindazért, amit eddig tőle kapott, ilyen módon is próbára teszi őt. Ez valójában nem az emberek iránti, hanem az Isten iránti szeretetnek volt a próbája.

Így imádkozott: „Istenem add meg nekem, egyedül csak azt add meg nekem, hogy ne gyűlöljem őt!” A menyasszonyok boldogok szoktak lenni, ő nem volt az. Ezt a férj maga is tudhatta. Rita hű maradt „igenjéhez”, mert Isten törvényei szerint érvényesen akart férjével házasságot élni. Lelkiismerettel, gondossággal és szeretettel azért küzdött, hogy valóság legyen, amit az oltár előtt kimondott. Megbocsátotta a testi és lelki bántalma-

„Istenem, adj valami megoldást.” Megkapta a legfájdalmasabbat, amit egy anya csak kaphat: betegség következtében fiai meghaltak.

Rita testi szépsége meghervadt, de valami rendkívüliség áradt belőle. Ismét kérte felvételét a zárdába, de elutasították. Rita továbbra is eljárt a zárda templomába. Egyszer csak valami titokzatos módon ott volt a zárdában, apácaruhában. Soha nem engedte be senki sem. Soha nem látták, hogyan „jutott be”. Egyszerűen csak ott „volt”. Az apácák végül már kérdezni sem merték. Megengedték, hogy ott maradjon közöttük. Engedélyt kapott a rendbe lépésre. Letöltötte szabályosan az újoncok idejét, letehetette a fogadalmát. Egyre többen jöttek hozzá tanácsért és közvetítő imádságokért. Megtapsztalták, hogy a különösen „nehéz” ügyekben is tud segíteni. Már életében elkezdte közbenjárásait ontani.

Cascia kis városa lelki központ lett, mert egy szent élt köztük. Szent Rita azért tud közbenjárásával segíteni bennünket „kellemetlen” és „lehetetlen” helyzeteinkben, mert ő maga egész életét Isten akaratának szentelte. Ott kell hűnek maradni Istenhez, szeretetkez és törvényéhez, ahova rendel minket.

PÁLFFY MÁRIA

Otthona

Tel: 06-42-714-188

csak inflációkövető emelést állapítunk meg, akik később írták alá a szerződést velünk, náluk emelhetjük a díjat.

Mi a végső nyugdíjhatár?

A nyugdíj 80 százaléka az irányadó, de a hozzátartozó kiegészítheti a térítési díjat. A fennmaradó 20 százalék a költőpénz, amit biztosítanunk kell a bentlakónak.

A rendszeres étkezésen kívül milyen ellátást igényelhetnek a bentlakók?

Gyógyszerellátástól kezdve, takarításon át, fűtésig mindent megkapnak az ellátottak, a ruhájukat is kitisztítjuk. Szabadidős programokat szervezünk, az esetleges depressziót, ami a magányból adódhat, itt a társaság feloldja. A közös programok pl. buszkirándulás, strandolás, ünnepekről való megemlékezés, színházlátogatás stb.

Tűljelentkezés esetén ki jogosult a szabad helyeket elfoglalni?

Kormányrendelet alapján, a legrászorultabbaknak kell adni a fennmaradó helyeket.

Mi történik ha a lakó kórházba kerül, elveszítheti-e az intézeti helyét?

Szó sincs róla, a szerződés megvédi ettől, mi kötelesek vagyunk élete végéig ellátni.

Sok sikert kívánok az intézet működéséhez.

PAPP NÓRA

Pártfogást kérő ima Szent Ritához

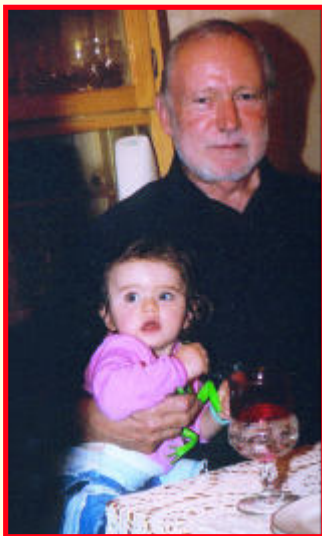
Szent Rita! Kérlek, fogadj engem pártfogásodba, mint egy kis gyermeket! Oltalmaz engem a gonosz lélek mindenféle álnokságától, állj mellettem minden testi és lelki veszélyben, erősíts, ha elveszítem bátorságomat és ha kishitű vagyok! Szent Rita! Engedd meg, kérlek, hogy Téged válasszak pártfogómul és közbenjárómnak. Hűségesen akarom követni erőnyeidet. Eszközöld ki a jó Isten áldását minden munkámra és szándékomra, különösen pedig..... Legfőképpen segíts, hogy megkapjam a végső kitartás és a jó halál kegyelmét! Amen

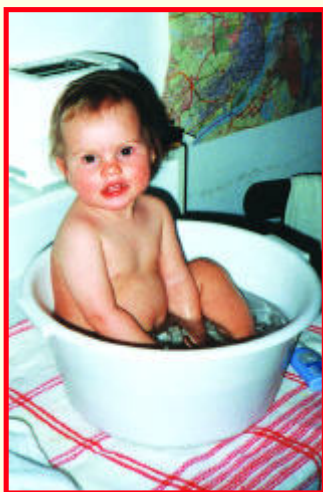
Éva – 2002. március

Unokabátyám, az Ausztráliában élő magyar édesapa későn nősült, így nem gondoltak már gyermekáldásra. 62 évesen, 3 éve agyvérzést kapott, amelynek következtében a fél oldala lebénult. Hála Istennek szépen javult az állapota, és egyszerre jött a meglepő hír, hogy gyermeket várnak! Az

egész rokonság nagyon örült, de sajnos, a magzat 6 hónaposan szívelégtelenség következtében meghalt méhen belül, s ebbe a mama is majdnem belehalt. Akkor vittem el lélekben őket is Szentkútra, hogy lehessen ezután egy egészséges kisbabájuk. Egy évre rá jött a levél, benne egy csodálatos kisbaba képe, Évié, aki 2002. márciusában megszületett Isten Dicsőségére és mindannyiunk nagy örömére!

Julcsi – 2002. november

Julcsi szüleivel régóta ismerjük egymást. Többször voltunk együtt Szentkúton. Már volt egy kislányuk, de szerettek volna testvérkét neki. A második baba meg is fogant, de sajnos minden ima ellenére a mama elvetélt. Utána egy mióma műtéten is átesett. Nagyon kértük az Égieket, lehessen mégis második babájuk. Kérésünket meghallgatta a Szűzanya, és Julcsi 2002 novemberében megszületett. Ő is gyönyörű, mint a nővérkéje! Hála és Dicsőség érte mindörökké!

Sára – 2002. december

Sára Édesapja Szentkút közeléből származik, és már 14 éve várták a gyermekáldást, amikor végre úgy nézett ki, a Mindenható ikreket ad nekik.

Szentkút ajándékai

2. rész

Gergő – 2002. december

Gergő szüleivel egy imacsoportba jártam. Nehéz szívvel vettük tudomásul, hogy minden erőfeszítés ellenére a fiatal pár első babája elment. Ezután sokáig nem hallottunk egymásról, de felírtam őket is a szentkúti listámra. Tavaly ősszel sikerült kijutnom Rotondóba, Pió atyához. Természetesen neki is „átadtam” kéréseimet. Amikor hazajöttem októberben, egyik nap az édesapa felhívott. Érdeklődött, mi van velem, én is róluk, de nem mertem feltenni az engem leginkább érdeklő kérdést. Egyszer csak magától mondta: „és képzeld, decemberre várjuk a babát! Nagyon boldog lettem, és akkor árultam el, hogy két éve ezt kérem az Égiektől! Velük virrasztottam a szülés éjszakáján. Csodálatos élmény volt! Gergő gyönyörű és a szülei nagyon boldogok.

Sajnos azonban a terhesség közben az egyik baba elment. Kétségessé vált, hogy a másiknak nem lesz-e valami baja? Sokat imádkoztunk érte, hogy megmaradjon. Szentkút áldása most sem maradt el. Sára – a család legszebb karácsonyi ajándékaként – világrajött, egészségesen!

Rendszeresen járok Mátraverebély-Szentkútra, viszem magammal az ima-listámat, rajta sok olyan súlyos beteget, akik személyesen nem tudnának elzarándokolni oda, és hozom nekik a vizet. Volt az imaszándékok között nyolc család is, akik gyermekáldást szerettek volna és ezek a kisbabák HÁLA ISTENNEK azóta mind meg is születtek. Történetük nem mindennapi

2002 februárjában, egyik gerincrákos betegemmel – akinek a leletei azóta már negatívak – voltunk Szentkúton, Tünde is velünk volt. Míse után az iroda előtti folyosón töltötte a vizet az üvegekbe,

idézet, ami oly sokszor adta vissza szívembe a reményt: ‘Nem mondtam-e neked, hogy, ha hiszel, meglátod az Isten dicsőségét?’” (Jn. 11,40.)

Igen, ezt egyre jobban tapasztalom. Azóta már útban van a hatodik kisbaba is!!! Az Ő szeretete és kegyelme bizonyítja naponta, hogy aki hisz, annak nincs lehetetlen. Aki ŐT komolyan veszi, azt Ő is komolyan veszi. Csak „merni” kell mindent RÁ bízni és árad ránk a Kegyelem. A hátatáblán öt név van, de örömmel írom, hogy azóta már jön a hatodik „kiimádkozott” kisbaba is!

Péter – 2004. január 14.

Fotó: Kovács Gábor

egy bő kabát volt rajta. Leopold atya arra jött és megszólította:

„Szívesen megáldom, kedves Kismama.”

„Sajnos nem vagyok kismama, de áldjon meg atya, mert nagyon szeretnék kisbabát!” – felelte Tünde.

Az atya megáldotta, és mi nevetve mondtuk, hogy kezdhetsz számolni a hónapokat.

Egy ideig azonban hiába számoltunk, de egy szép őszi délután megszólalt a telefonom és Tünde hangja szólt bele: „Muszáj neked megmondjam, hogy babát várok!”

Mondanom sem kell, mennyire boldog lettem!

A kicsi Anna, Isten igazi ajándéka Pünkösöd vasárnapján, délelőtt – egyidőben a szentkúti misével ahol érte imádkoztunk – jött a világra. Az Úr Angyala kísérte a szobáig, mert pont deket harangoztak, amikor kihozták a műtőből. Egészséges, gyönyörű kisbaba.

Amikor a négynapos „Csodát” a kezemben tarthatam, Tündi megszólalt: „Sokszor el sem hiszem, hogy ez velem megtörténhetett. Észembe jutott az a bibliai

Anna – 2003. jún. 8. Pünkösöd vasárnap

Tünde és Gyula 15 éve házasságban. Tünde 5 éve tért meg, így akkor volt egyházi esküvőjük. Utána azt mondta nekem:

„Tudod, most már igazán jöhetne a baba, mert én kereszténynek szeretném nevelni.” De a baba csak nem jött.

KOSINSKY ÁGNES

Éliás Tibor, Rádió stúdió

„Hazám, hazám,

Fényesen szárnyaló tenorhang tölti be a koncerttermet. Éliás Tibor énekel. Majd zúg a taps, lelkesen újráz a közönség... „Szép vagy gyönyörű vagy Magyarország...” halljuk később szívmengetőn Szalkai Zitától. A tiltás ellenére sem feledett szépséges dalt könyvtárak rejtekéből kutatta föl, és sok év után itthon ő énekelte először ismét pódiumon.

te mindenem!...”

vész föllépése volt. Szalkai Zita ekkor már szíve alatt hordta kislányukat, de azért a nagy vállalkozásban teljes odaadással részt vállalt. Természetes volt számára, hogy föllépései közben, a színpalak mögött, jelenlétével mindig ő lehetett a bízató segítség művésztársai számára.

„Eddig a hivatalosan megadóztatott forintjainkból, ráfizetéssel, támogatás nélkül adtuk ki az operákat. Kiadásra vár még a Dózsa, a Sarolta, a Névtelen hősök. A továbbiakat azonban csak támogatással tudom létrehozni, mert mostantól más területre kell hangsúlyosabban odafigyelnünk.” S miközben az új feladat kihívásait említi, szóba kerül egyik legszebb művészi emlékü is: a magyarok 2000-ben tartott ötödik világtalálkozója. Ennek ünnepi ülésén, az Országházban, fölállva ünnepelte mindkettőjüket a világ magyarságának több száz küldötte, Bánk bán nagyáriájának és a „Szép vagy, gyönyörű vagy Magyarország”-nak eléneklése után. S ezt a méltán nagy sikert máig tartó meghívások sora követte, követi: Kanadából, Észak- és Dél-Amerikából, Dél-Afrikából, Európa országaiból. S ezek mellé a sikerek mellé került a legújabb feladat: a Portéka Hungarica, a magyar áruk bolthálózata.

VÁLASZD A MAGYART!

Nagyon-nagyon magyarpárti vagyok, és ebbe ne tessék politikát belemagyarázni! A nemzetben való gondolkodás nem lehet ilyen vagy olyan „párti”. – mondja Éliás Tibor – A magyar termék mindig jobb, ha bal is! Az nem idetartozik, hogy kinek hova húz a szíve. Jelszavunk: Válaszd a magyart, hogy mindannyian boldoguljunk! Ha a magyar családok nem tudják eladni portékájukat s tönkremenek, akkor nem tudják adott esetben az Ön kínálatát sem megvenni, s szükségképpen előbb-utóbb Ön is tönkremegy. Csak egymás megélhetését segítve tudunk megkapaszkodni! Ezért mondtam el négy évvel ezelőtt több rádióadásban és újságban is, hogy mozgalmat kéne indítani: Válaszd a magyart! jelszóval.” Akkor még az első operafelvételek megszervezése, lebonyolítása volt a művészpár életének mozgatója, s úgy remélték, lesz hivatásos ke-

Művészként országot-világot járnak, hazatérve pedig cégük, a Classica Hungarica keretén belül indítanak vagy éppen támogatnak minden jó ötletet. Két vállalkozásuk segítség ebben: hanglemezkiadójuk, a tíz esztendő Musica Hungarica, a magyar zene kiadója, s a tavaly létrehozott Portéka Hungarica, amely a kiszolgáltattá vált magyar gazdákat, cégek mellé állva, lassan az egész országot behálózza.

Mindketten vallják: sohasem volt semmi sem véletlen az életükben. A gondviselő Isten szeretete vezette őket nehézségeken, sikereken át, hogy mire a külső feltételek is megérlelődnek, addigra edzett szívvel éljenek tudatosan a magyarság szolgálatára. Hivalkodás nélkül, a beleszületett ember természetességével. A kegyelem pedig közben gondoskodik arról, hogy művészetük is megérdemelten kiteljesedjék.

Egy idős gazda nemrégiben bekopogott a művész irodájába, s annyit mondott: „Csak azért jöttem, kedves uram, hogy megköszönjem, hogy VAN.”

A Musica Hungarica egy látszólagos kudarc nyomán született. A kilencvenes évek közepén Éliás Tibor arra gondolt, ha idejön egy külföldi és nincs több szabadideje mint egyetlen este, akkor ő ezen az estén magas színvonalon nyújtani fogja számára a magyar muzsika legértékesebb darabjait. Kibérelték a Pesti Vigadó Nagyszínházát, s hosszú távra megtervezték a Musica Hungarica – A magyar zene gyöngyszemei című gálát. A siker garanciája esténként száznegyven nagyszerű mű-

Aztán, utólag tisztán fölismert okokból, tizennégy előadás után le kellett húzniuk a redőnyt – több milliós veszteséggel. S annak ellenére, hogy a gála az 1996-os év egyik legértékesebb műsora volt. Megmaradt viszont a róla készült kiváló Musica Hungarica lemez. „Akkor azt mondtam, úgy látszik nekünk lemezeket kell kiadnunk. S így azóta prosperál a Musica Hungarica, a magyar zene kiadója. Már több mint negyven lemezünk jelent meg, köztük a kolozsvári operaház művészeinek előadásában az István király, a Bátori Mária és a Brankovics György című Erkel-operák.” A szemet is gyönyörködtető kiadványok mindegyikét Éliás Tibor szerkesztette és írta. Közülük – megjelenése évében – a Hazám! CD elnyerte „a legszebb magyar kiadvány” címet. Az egyedülálló vállalkozásról, az Erkel-sorozatról ezt mondja:

A család

megállótól, bejárat a Semmelweis utcából. Nyitva hétköznapokon 10–18 óráig. Kényelmesen nézelődhet a látogató az ízlésesen berendezett, kétszintes, kétszázhusz négyzetméteres területen. Miközben a gazdag lemezsarokból szép magyar muzsika szól,

Szalkai Zita, 2000

reskedő, vállalkozó, aki kapva-kap az ötleten. El is indította mozgalmát Usztics Mátyás, egyben létrehozva a Magor védjegyet a Nemzeti Kamara Színház támogatására. S mivel ez nem volt azonos az eredeti elképzeléssel, Éliás Tibor is nekilátott saját ötlete megvalósításához, a Portéka Hungarica üzletlánc szervezéséhez. Mára már a két mozgalom párhuzamosan működik, alkalom adtán egymás áruit is forgalmazva. Így, magyar módra, a magyar vállalkozók érdekeit nézve is lehet bővíteni a választékot! „Csak azt kötöm ki, hogy az áru száz százalékosan magyar cég termék legyen, s addigi elnevezésével, cégjelzésével kerül a Portéka Boltokba. Tehát minden olyan cég jelentkezését várom, amely magyar tulajdonban van, Magyarországon adózik, magyar munkaerővel dolgoztat, magyar cikket állít elő, vagy magyar gazdaként a földjén termelte áruját.” Budapesten, a Portéka Áruház és Bemutatóterem csöndes zugában beszélgetünk, a Magyarok Házában. Két percre az Astoria

Éliás Tibor, Bánk Bán Erkel Színház

kapható itt az igazi házi kenyértől a mangalica kolbászon és a biokészítményeken át a zokniig és a bögrékig sok minden – s a meglepően nagy választék egyre bővül. Újabb és újabb áruházak megnyitásáról folynak a tárgyalások. „Bárki nyithat Portéka Áruházat, a beszerzési forrást és a legkedvezőbb árakat biztosítani tudjuk... Van már Törökszentmiklóson a Portéka hálózatnak tejalackozó üzeme is, ahol visszaváltható palackokba kerül a teljes tej. Belőle otthon kefir, túrót, aludttejet is készíthetünk. Megalszik és nem bűdösödik meg

helyette.” Éliás Tibor hónapok óta hajnali négyig, fél ötig dolgozik. Kalkulál, számol, hogy ráfizetés nélkül, mégis a lehető legolcsóbban kerüljön minden a vásárlókhöz. Büszkesége, hogy nem egy cikket még a multiknál is alacsonyabb áron tud forgalmazni. „Ki kell húznunk a kátyúból szegény Magyarországnak a szekere! A Portéka Hungarica alapelve, hogy segítse mindazokat, akik ezen a szekéren szeretnének tovább haladni. Internet Áruházunk adatbázisára minden tiszta magyar termék és szolgáltatás rákerül. www.portekanet.hu. Nem lehet ugyanis mindent, például kerti tipegőt vagy garázst beszállítani az áruházakba. De attól még miért ne lehetnének a kínálatunkban, ha vannak ilyen magyar termékek? És hamarosan kedvezményes házhozszállítást is tudunk vállalni az ország egész területére. Partnereink jelentkezését természetesen nemcsak Interneten várjuk, hanem a Classica Hungarica címen is: 1053 Kossuth Lajos utca 14–16. II. em. 6. telefon: 486-03-36, vagy 06-30-921-09-28.” S van még egy terület, amelyről elhivatottan beszél: Meggyőződése, hogy azért ilyen nagy a munkabírása immáron hat esztendeje, mert megfelelően alkalmazza a szervezetünk számára létfontosságú anyagokat tartalmazó növényből, az aloe verából készült termékeket és táplálék-kiegészítőket. Erről keddenként 18.40-kor a Zenit TV-ben ismertető előadásokat tart, s adatai szerint több ezer emberen sikerült már segítenie, még orvosokon is. Kell is az állóképesség: tervezi, hogy újra-indítja a Musica Hungarica gálaműsort – most már valóban hosszú távra. Ezért most kitartóan keresi a helyszínt, ahol nagyszerű művésztársaik közreműködésével ismét rendszeresen fölcsendülhetnek a magyar zenekultúra gyöngyszemei. Természetesen addig is sokat szerepelnek. S alkalmanként kislányuk, Antónia is erősíti a művészi előadást. Ifjú kora ellenére már bőven van színházi tapasztalata: az Erkel Ferenc általános iskola és gimnázium opera-osztályának tanulója, az Operaház gyermekkorúsának tagja. Régóta fölszabadultan énekel, táncol a színpadon, s ha lehet, boldogan erősíti szülei produkcióját.

A 2000. év tavaszán a Magyar Vitézi Rend Éliás Tibort és Szalkai Zitát a magyarságért és a magyar kultúráért tett szolgálatukért lovaggá ütötte.

2004. év májusában Siófok, a világhírű operettszerző szülővárosa Kálmán Imredíjjal ismerte el Éliás Tibor énekművész pályafutását, és a magyar operett népszerűsítéséért végzett kiadói tevékenységét.

PATONAI ADRIENNE

Egy szó lassan fogalommal válhat, egy fogalom, idővel nevet takarhat. Amíg a név, vagy a cím mögötti valós tartalomról alaposan nem győződik meg, félreértések áldozatai lehetünk. Ez különösen jellemző felgyorsult életünkre. Erről beszélgetünk a tizenkét éve működő Evangélium Színház megalapítójával, Udvaros Béla rendezővel.

Mi készítette arra, hogy színházának az „Evangélium” nevet adja?

Ezt a színházat én találtam ki, mely magyar, és ökumenikus jellegű. A református, evangélikus és az unitárius egyház támogatásával működik. Mellettem álltak, atyai barátaim Szentágothai János és ifj. Bartók Béla. Először a LOGOSZ névre gondoltam, a János evangélium így kezdődik: „Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala az Istennél, és Isten vala az Ige.” Logosz filozófiai és teológiai fogalmat Igével fordítanak, dinamikus értelmi elvet jelent, mely áthatja a világot, és eszközül szolgál Isten és ember közti kapcsolathoz. A névvel szemben az az ellenvetés támadt, hogy a LOGOSZ könnyen összetéveszthető a lógóssal, ezért elvetettük. Végül Török Tamás, a rádió rendezője az Evangélium ne-

Udvaros Béla

Forgács Szilvia és O.Szabó István, a Becker c. darabban

Bitskey Tibor

vet ajánlotta, melynek eredeti jelentése az „örömhír” és a mi színházpolitikánk, tisztaság, szépség és az ige hirdetésével, örömet adni az embereknek.

Kezdetben Antall József kormányzása alatt kaptunk támogatást, de utána 1994-98 közötti négy évben a kultuszminiszter nem fogadott. „Evangélium,” sok éven át, elég sok hátrányunk volt a név miatt. Mint ördög a tömjénfüstre, úgy rea-

gáltak, azt hitték, passió vagy misztériumjátékokat, vagy dramatizált szentmisét adunk elő. A lelkesedés tartotta össze a társulatot, és a Katona József színház ki-mustrált díszletelemből tákoltuk össze a díszleteket. Szerencsére most már nívós előadásokkal, kitűnő színészgárdával, és művészi színpadképekkel fogadhatjuk a közönséget.

Milyen darabokat játszanak?

Magyar, főként a XX. századi dráma-irodalom legjelesebb műveiből válogatok, sokszor figyelembe veszem az aktuális évfordulókat is. Három Tamási Áron darabot, köztük ősbemutató volt a „Hegyi patak”. A két Németh László darab egyikére, a „Galilei”-re kapta Bánffy György a Kosuth díjat. Illyés Gyula két darabja közül az

Fotó: Milos József

Forgács Szilvia, a Szent Johanna szerepben

Evangélium

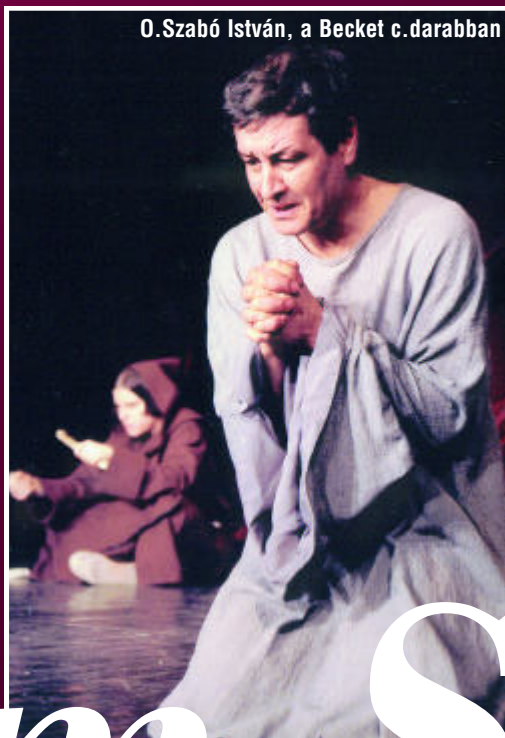

Forgács Szilvia, a Szent Johanna szerepben

Lénárt László és O.Szabó István, a Becket c.darabban

O.Szabó István, a Becket c.darabban

egyikkel csak mi ünnepeltük születésének századik évfordulóját, hazai színház nem játszott akkor Illyés darabot. Márai Sándor, Herczeg Ferenc drámái mellett, Sík Sándor „István királyát” pedig hatvanszor adtunk elő, Bitskey Tibor ekkor kapott Kossuth-díjat.

Hogyan válogatta a színészeket?

Egy-egy főszerepre jeles ismert színészt választottam, de felmértem, hogy ha ezt a missziós vállalkozást végig akarom csinálni, és hogy a színészekkel időpontokat tudjak egyeztetni, ki kell nevelnem a saját játékosaimat. Társulatom zömét fiatalokból válogattam. Forgács Szilvia többször próbálkozott a Színművészeti Főiskolára bejutni, és nem vették fel, ott azonnal megláttam benne a tehetséget. Először a „Hegyi patak”-ban egy székelő góbé 16

Szabó Péter és O.Szabó István, a Becket c.darabban

éves lányát játszotta, és tíz év alatt olyan fejlődésen ment át, hogy a „Szent Johanna” címszerepéért a Szövetségtől megkapta a szakmai minősítését. Ugyanez történt Lénárt Lászlóval, öt éve került hozzám, először nyolcmondatos szerepet kapott, majd a „Mózes” darabban Jozsuét alakította a címszereplő Koncz Gábor mellett. A most tavasszal bemutatott Jean Anouilh: „Becket vagy Isten becsülete” című drámában abszolút főszereplő a II. Henrik angol király megformálásával.

Arra nem gondolt, hogy leányát, Udvaros Dorottyát is szerepeltesse?

Keresztény művészek

Első éveken tudatosan nem vettem igénybe, később már Ő is szeretett volna nálam játszani, de nem tudtunk időt egyeztetni, a színházi és filmforgatási kötelezettségei miatt.

Hogyan zajlanak a próbák, a felkészülés az új előadásra?

Évente kétszer lépünk színre, tavasszal Virágvasárnaptól Pünkösdig, és ősszel a Reformáció ünnepétől Ádventig. A színészek hat hétig próbálnak, nemcsak szerepet kapnak, hanem emberi magatartási iskola is a mienk. Thália templomát építjük, mert a görögök óta a színház templom volt, és mi az Evangélium színházzal szeretnénk újra templommá alakítani. Nincs trágár beszéd, öncélú meztelenkedés. Még a próbákon sem hangzik el csúnya szó, érzik a színészek, hogy nálunk más világ van. Sokan szeretnének társulatunkban szerepelni.

Nemcsak Budapesten, a Duna Palotában léptek fel, jártak az ország több nagyvárosában és határon kívül Erdélyben, Kárpátalján és a Felvidéken. Mi a nyárra a programjuk?

Pünkösdkor zártuk a Becket sorozatot, és ősszel még vidéken fogjuk játszani. Augusztusban felújítjuk Sík Sándor „István király” előadását. A katolikus Eger városa augusztus 14-én ünnepli püspökségének 1000 éves évfordulóját. (A Pápa 1004-ben felavatta a püspökséget, és 1804-ben érseki rangra emelte a várost.) Egész napos ünnepség záró akkordja lesz az esti színházi előadás a Líceum udvarában, pont abban az órában fejezzük be az előadást, amikor István király felajánlotta a Szent koronát a Szűz Anyának, és meghalt az oltár előtt.

Kiskőrös evangélikus város, az emberek úgy köszönnek egymásnak az utcán, hogy „Erős vár a mi Istenünk.” Itt még nem járt a társulat. István király ünnepén este ott fogjuk bemutatni a darabot. Néhány napra rá a református Sárospatakon játsszuk el, immár hatvanharmadszor.

A bemutatók nagy élményt nyújtottak számomra, kívánom, hogy a további előadások is sikeresek legyenek, és a közönségnek lelki feltöltődést adjanak.

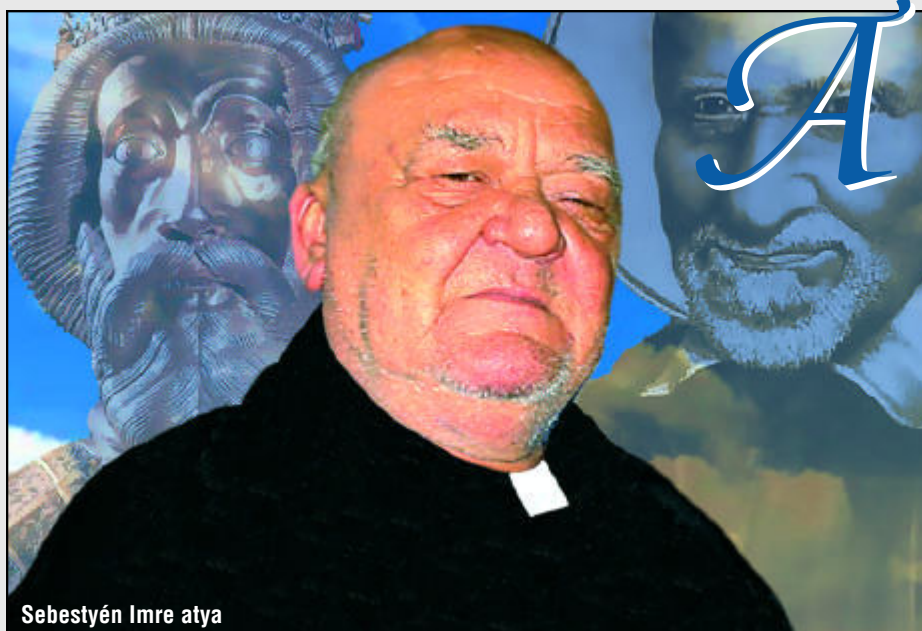
Eredményes és jó munkát kívánunk az Evangélium Színház társulatának, hogy híven „bétöltsék reménységgel a világot!”

NÉMETH ANDREA

m Színház

Szent Kereszt 15

Sebestyén Imre atya

A magyarországi rendek közül kevesen ismerik a Depault Szent Vince alapítású Lazarista Misszió társaságot, amely mai hányatott sorsának okát talán az elmúlt 40 év kommunista papüldözéseiben kell keresni. Ríportunkban idős lazarista atyákat kérdeztünk a század eleji szobi virágkorról, az 50-es évek borzalmairól és a rendszerváltás utáni iskolaalapítási reményekről, a rend jövőjéről. Először a Vincés Nővérek (Irgalmas nővérek) otthonában kerestük fel Sebestyén Imre c.m. szerzetest, akit éppen litánia előtt kérdeztünk.

Imre atya, meséljen arról, hogyan indult a Lazarista rend Magyarországon.

1898-ban kaptuk az első házunkat Piliscsabán, ott volt a főhadiszállás, de amikor Magyarország külön provincia lett – mert előtte Bácshez tartoztunk – a Monarchia idejében, nagyon megugrott a létszám. Ekkor kellett terjeszkedni Szob felé. A szobi kastély Luczenbacher tulajdonban volt, 150 ezer pengőért lett megvéve. Piliscsabán ezután felszámoltuk a teológiát és Szobon lett megalapítva a tanulmányi ház. Ott voltunk egészen 1950-ig, míg fel nem oszlattak bennünket. 1950. augusztus 1-jén vitték el a lazaristákat Jászberénybe. Én nem voltam egészen benne, mert akkor még 21 éves volt a nagykorú és mi csak 20 évesek voltunk, így bennünket nem internáltak. 6-an nem voltunk felszentelve, így mi a Székesfehérvári Egyházmegyében kaptunk elhelyezést. Én a székesfehérvári teológián kaptam lehetőséget.

Akkor nem a renden belül lettek pappá szentelve?

Az Egyházmegye titulusára lettünk felszentelve, tehát, hogy az Egyházmegye

gye gondoskodik rólunk, de nem sokat tett. Egy nagyon gyatra fizetésért tevékenykedtünk és most se kapok nyugdíjat.

Hogyan emlékszik vissza a rendszerváltás utáni szobi kezdetekre?

A szobi kastély, amiben most a kollégium van, nevelőház volt és a házakat arra a célra adták vissza, az egyházak kárpótlásakor, amit ezelőtt is betöltöttek. Nevelőház volt, tehát csak nevelésre adták vissza. Kispapunk nem volt, nem tudtunk volna nevelni, éppen ezért kellett nevelőház címen egy iskolát, gimnáziumot fölállítani. Így indítottuk 1993-ban a szobi Szent László Gimnáziumot. Akkor még, az első évben, nem kaptuk vissza a Luczenbacher kastélyt, így a diákok a község széléről jártak be iskolába. Ez az áldatlan állapot szerencsére csak egy évig tartott és 1994-ben visszakaptuk a csodálatos helyen fekvő, volt rendházunkat. Velünk volt Szász Gyula rendtársunk is, akivel sok nehézség közepette indítottuk az iskolát civil tanárokkal és egyre több kollégistával és diákkal. A célunk az volt, hogy elsősorban olyan gyerekeket tanítsunk és neveljünk, akiknek kevésbé voltak adottak a lehetőségeik otthon, vagyis inkább szegényebb sorsúakat, természetesen mindenkit szívesen fogadtunk, az se volt gond, ha esetleg még nem volt elsőáldozó, vagy ismeretlen volt előtte a római katolikus hit. Hitre, ugyanakkor emberségre neveltük őket.

A papi hivatástudattal szimpatizáló diákokkal külön is foglalkoztunk, így adva nekik lehetőséget a későbbi papi, esetleg szerzetesi, talán lazarista szolgálatra. Voltak, akik úgy döntöttek, emberek halászlai lesznek. Azonban mióta nem vagyok Szobon, sajnos nem tudom, mi lett

A Laza

A Lazarista Misszió társaság alapítója Depault Szent Vince, aki 1581. április 24-én látta meg a napvilágot, a franciaországi Pouy faluban, egy szegény parasztcsalád harmadik fiaként. A ferenceseknél tanult, majd 1600-ban szentelték pappá, előbb Párizsban lett plébános, majd a De Gondi család házi káplánja és a gyerekek nevelője. Hosszú kalandos utat jár be, míg a szegények segítője lesz. 1605-ben Bordeauxba tart, majd Marseille-be utazik, itt Narbone felé hajózva útjában elfogják tuniszi kalózok és eladják egy halásznak. Gautier Vilmos hitehagyotthoz kerül, akit megtérít, majd együtt egy csónakban elmenekülnek Tuniszból. Ekkor életében egy nagy fordulat következett, találkozott a szegényekkel és a szegényekben magával Jézus Krisztussal. Ezért szeretet egyesületeket hozott létre a szegények szolgálatára. Szent Lujzával megalapították a Szeretet Leányai (Irgalmas-nővérek) Társulatát, majd néhány lelkes paptársával megalapítja a Lazarista Misszió társaságot (Congregatio Missionis C.M.)

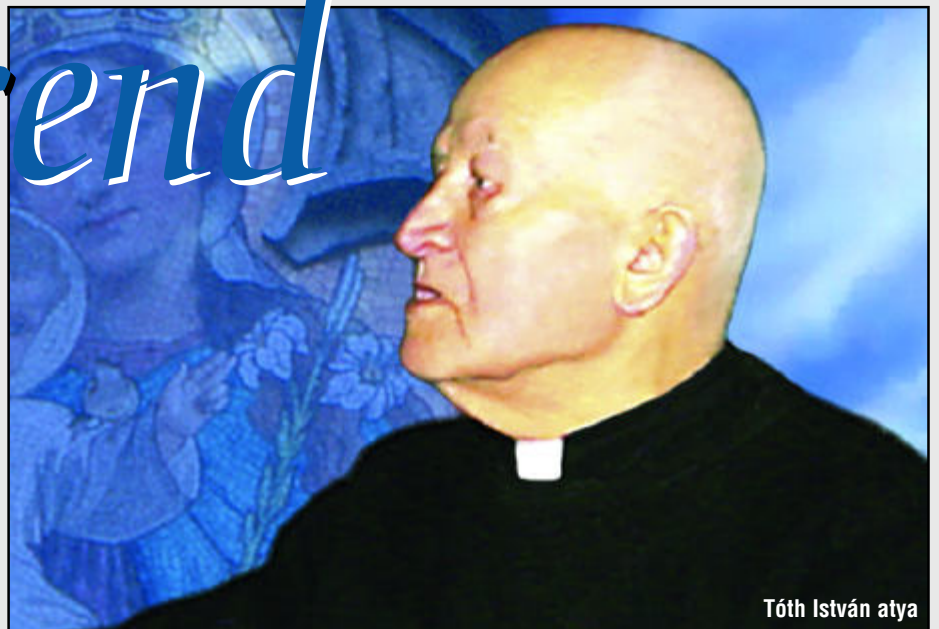

lazarista rend

Missziópapokat nevel és küld Tuniszba, Algírba, Madagaszkárba, Írhonba, Lengyelországba és Olaszországba. Egész életét a szegények megsegítésére és a keresztény hit terjesztésére áldozta, 1660. szeptember 27-én lelkét visszaadta Teremtőjének. Halála után 52 évvel holttestét sértetlenül találják meg sírjában. 1729-ben boldoggá, majd 1737-ben XII. Kelemen pápa szentté avatja. Szent Vince halála után a társaság papjai 622-en voltak, majd egyre erősödött a rend. Jolly generális alatt 40 új misszióházzal bővült a rend. 1677-ben léptek az első lazariszták Kína földjére. 1704-ben alakul a Spanyol, 1714-ben pedig a Portugál tartomány. 1761-ben Migazzi érsek, a bécsi papi szeminárium vezetését bízta rájuk. 1762-ben léptek először hazánk területére és átvették a váci, majd a nagyszombati szeminárium vezetését.

Lengyelországból jöttek. De a magyarországi tartomány története nem ekkor kezdődött, hanem a 19. század végén.

Tóth István atya

ezekkel a célokkal, magával a neveléssel. Rendtársam, Tóth István atya is részt vett az iskola alapjainak lefektetésében, bár ő idős kora miatt már nem vállalt szobi tanítást. Az ő nevéhez fűződik a csodálatos neobarokk kápolna és a Duna partjára néző termek felújítása, melyet mind önzetlenül tett meg, hogy a fiatalok szebb környezetben gyakorolhassák hitüket és szellemi gyarapodásuk is könnyebb legyen.

Köszönjük a beszélgetést.

Ezután átsétáltunk a lazariszták szeminárium épületébe, hogy Tóth István atyát is megkérdezzük.

Atya hogyan ismerkedett meg a renddel?

Egyik barátom említette, hogy vannak ezek a lazariszták, és hogy menjünk fel Budapestre, harmadikos gimnazista voltam akkor. Fölmentünk, engem felvettek, őt viszont nem, mert én jobb tanuló voltam, mint ő. Valahogy így kezdődött.

Beszéljen először a feloszlatról, majd az iskoláról.

1950. augusztus 1-jén volt a feloszlítás, akkor került ránk a sor. Akkor az volt, hogy Oroszországba visznek ki bennünket, csak nem volt elég vagon, így Jászberénybe vittek. Szeptember 9-én eresztettek el onnan minket, mindenkit a szülőfalujába internáltak, de nem végezhette azt a munkát, amit eddig végzett. Az elején persze engem is elvittek az ávósok, összesen hétszer. Be akartak szervezni és kiküldeni Párizsba, hogy menjek oda, és besúgóként informáljam őket. De én nyíltan beszéltem velük, megmondtam nekik, hogy nem vállalom. Nem volt könnyű, de kemény akarattal

meg lehetett tenni. A renden belül egyikünk se lett soha megalkuvó.

A szobi iskola ötlete részben Remiczky Zoltánnak, a szobi polgármesternek köszönhető, aki rendszerváltozás után mondta nekünk, hogy iskolát kellene a rendnek alapítani. Határ menti község, jöhetnének a fiatalok a határon túlról is, ide a Dunakanyarba tanulni. Ez meg is valósult különféle nehézségek árán, és még a határon túlról is jöttek a magyar diákok. Remek tanárokat sikerült megnyernünk kezdetben, akikkel elkezdődhetett a vallásos, katolikus nevelés. Nélkülük nehéz lett volna. Én viszont nem vállaltam részt a tanításban a korom miatt, az ottani dolgokról Imre atya többet tudna mesélni.

Milyennek látja István atya a rend jövőjét?

Sok hit és annál is több bizalom kell, és persze a hivatásszeretet, nagyon hiányoznak a fiatalok, sajnos a rendszerváltás előtti időkben nem működhattunk hivatalosan, bár mi rendtársak, azért mindig tartottuk a kapcsolatot egymással, a legnehezebb időkben is összejöttünk és együtt ünnepeltünk. Az összetartás az, ami megmentett bennünket, ennek köszönhetjük, hogy képesek voltunk talpra állni és létrehozni a gimnáziumot is. A magyar lazariszták jövője továbbra csak akkor biztosított, ha a fiatalok is megtanulnak összetartani. Szerencsére, látom, ez nem lesz gond náluk. A legényeken múlik minden, akik itt készülnek, minden reményem megvan. Mondtam is nekik, hogy kutya magyar módon tartsatok össze, mert a mai világban már csak az összetartás segíthet.

SZTANKÓ BENEDEK

„Azért vagyunk a világon, hogy az velünk

szebb legyen,

Kállai Eszter tanárnő éppen húsz esztendeje indította el „Szépen magyarul, szépen emberül” mozgalma egy budapesti lakótelep általános iskolájában. Mint mondja: „Igyekeztem rábreszteni tanítványaimat édes anyanyelvünk iránti felelősségükre, s elérni, hogy tudatosan készüljenek boldog, és hazájuk, nemzetük számára hasznos felnőtt életükre.” Az azóta határainkon túlra is eljutott mozgalom ifjú és kevésbé ifjú résztvevőinek tapasztalataiból mostanra tizenkét pontos „Szépen emberül” életjavaslat született. Aki vállalja, az egyben elfogadja az öreg székely szavát: „Azért vagyunk a világon, hogy az velünk szebb legyen, mint nélkülnk.”

Tehát a Tanárnő szerint is szebb lehet a világ, mert mi is itt vagyunk?

Igen, ha tiszta szóval, tiszta lekiismerettel, kitartóan munkálkodunk azért, hogy életünk takarékosan tehető élet legyen, s fiataljaink egészséges testtel, egészséges lélekkel nőjenek föl, ki-ki a maga nemzeti mivoltában. Hiszen sokfélék vagyunk errefelé: ruszinok, románok, szlovákok, szerbek, hor-

Csollány István és családja a „Szépen emberül, a boldog családo-kért” oklevél V. kerületi kitüntetettjei. (2003. augusztus 15. Budapest, Magyarok Háza.)

vátok, szlovének, németek, romák, zsidók, magyarok és akik még idetévedtek. A Kárpátok által átölelt térséget az Isten egybeszerkesztette, ember nem választhatja szét. Közös szülőföldet, egymásba fonódó történelmet kaptunk, s ezt alázattal, egymás iránti elnéző szeretettel kell elfogadnunk. Egymást tisztelve, támogatva kell élnünk. Tudunk kell, hogy például ha fönt a hegyekben megmérgezik a vizet, az a szolnokiak számára is katasztrófa. S hogyha a szolnokiak valamiért rosszul érzik magukat, az bizony a kassaiakat is érinti valamilyen formában, függetlenül attól, hogy magyarok vagy nem magyarok. Úgy kell élnünk, hogy békeességben érthessük meg együtt a már megkezdett huszonegyedik századot.

Amikor a Tanárnőt iskolákba hívják, a gyermekek számára hogyan hozza közelebb ezt az átfogó gondolatot?

Az életlátásukat próbálom tudatosá tenni, s eddig még mindig vevők voltak rá. Azt mondom, képzeld el az életedet, mint egyetlen napot, reggel hattól este hatig, s így nyolcvan földi esztendőre számíthat! Tehát reggel kilenckor vagy húsz esztendő! – Zárójelben jegyzem meg: eddig nem tudtam, csak mostanában hallottam, hogy ezt a hasonlatot a harmincas években Jung már leírta, habár a napot nem bontotta órákra. – Nagy élmény látni, ahogyan belegondolnak, mennyire előtűnik még az egész élet, s talán délután háromkor, hatvan évesen sem lesznek annyira öregek, ahogyan azt eddig gondolták. S hogy hogyan érezzük magunkat a nyolcvan év alatt? Az rajtad múlik és rajtam. Testünkkel a teremtett világhoz tarto-

zunk, de hogy milyen a világ, annak alakításában mindannyian minden nap, személyesen, mint környező világunk megteremtői veszünk részt. A magunk gyarlóságában, de beleszólhatunk a világ alakulásába, megteremtésébe. S ez bizony a „teremtő” felelősségének a vállalását jelenti.

Milyen szép lenne, ha mindannyian tudatosan vállalnánk ezt a felelősséget!

Komoly feladat és csodálatos. Aki keresztény hitben

nőtt föl, az pontosan tudja, hogy Isten szemében ő pótolhatatlan és lecserélhetetlen személyiség, akit rászabott feladattal teremtett meg. S ez a feladat valamilyen formában mindig a mások szolgálata. S van-e gyönyörűbb, mint az Isten-adta munkát elvégezni, adottságainkhoz mérten a legmegfelelőbb módon. Ez az ember természetesen azt is tudja, hogy a többiek pontosan ugyanolyan fontosak, mint ő, tehát komolyan kell venni mindenkit, s életével,

tetteivel velük közösen kell „teremtenie” a világot. Ez az a csodálatos, igazán „szépen emberül” érzés, amely az ember és ember közötti gyakorlati életre lefordítva, kicsiben megélhettem K. Nagy József tanár úr jóvoltából a hajdú-nánási iskolában, ahol a tízévestől tizennégy éves koromig az osztályfőnököm volt. Megadta nekem azt az érzetet, hogy fontos vagyok neki, hogy a szívében egy küsszék ott van a számomra, amelyre bármikor leülhetek. És az engem egyáltalán nem zavart, hogy a többieknek is ott van a székük, mert tudtam, hogy amelyek az enyém, arra senki se ülhet, ahogyan én se ülhettem volna máséra. Ezzel a jó értelemben vett fontossági tudattal már boldogan vállalja az ember a további feladatokat.

Tehát az is fölismerheti feladatát, akinek még nem adatott meg a hit kegyelme.

Igen, mert megközelíthetjük észérvekkel is az egészséges lelkű felnőtté fejlődés szakaszait. Az egyébként mélyen hívő Karácsony Sándor foglalkozik ezzel, csak – sajnos – őt még mindig nem juttatták el a magyar pedagógustársadalomhoz. Ő fejt ki, hogy az óvodában a gyermeknek játszótársra van szüksége. Az alsótagezatosnak vezetőre, aki jó felé irányítja. Nagy tévedés, ha azt gondoljuk, a kisiskolás is játszani akar, hiszen ő már halálosan komolyan veszi magát, s azt, hogy iskolába jár. Tíz és tizennégy év között példakép, a felnőtté válás átvezető időben pedig küzdőtárs kell a fiatalnak. Tudat alatt tanárától, szüleitől is ezt a szerepet várja. Így tizennégy-húszéves korára már nagyjából pontosan tudhatja, hogy ő kicsoda, s milyen világ veszi körül. Mindig eldicsekszem azzal, hogy egyik tanítványom azt mondta: „Nekem nagyon meg kell válogatnom a barátaimat, mert én olyan befolyásolható vagyok!” Ugye milyen csodálatos? Már ismerte saját gyöngéit, amelyek miatt vigyázni kell. Egyszóval, ha megfelelő mennyiségű szeretetet és okos irányítást kapott a fiatal, erre a korára már van eszmerendszere, amely végigvezeti majd az életet. S fontos, hogy némileg tanítsuk meg úszni is, kezdje elsajátítani mellettünk az önérdék-ér-

mint nélkülnk”

vényesítés művészetét, hogy hasznosan, önmagának és másoknak is örömet adva munkálkodjon és sohase trapoljon át mások életén. Ekkorra már tudnia kell, hogy az ember nem egyszerűen csak a „teste”, vagy csak a „jelke”, hanem valójában azokat az eszméket jelenti, azokból áll, amelyek vezérlik, a minőségét pedig az adja, hogy milyenek az őt vezérlő eszmék.

De vajon élhet-e ezek szerint az eszmék szerint mai világunkban?

Igen, ha nem is könnyen. Most tessék megkapaszkodni! Vállalom, hogy a „Szépen emberül” mozgalom, szándéka szerint, önző embereket nevel! Olyan embereket, akiknek az ad örömet, hogyha másoknak örömet okoznak. A nagyok közül például Széchenyi volt ilyen. A haza érdeke annyira az ő személyes érdeke volt, hogy saját élete és a haza sorsa számára teljesen elválaszthatatlan volt egymástól. Manapság is élnek emberek, akiknek a legszemélyesebb ügyük a közösség ügye, ugye mi is ismertünk ilyen embereket? Tehát azt mondom, az ilyen fajta ember – de csakis ő – igenis legyen önző, ne mondjon le arról, ami neki örömet okoz! A legeslegfontosabb pedig, hogy azzal a bizonyos hármassággal mindig összhangban legyünk: mit sug a szívem, mint mond az eszem, s – amiről nem beszélünk eleget – mit sug a hatodik érzékem, vagyis mi a „megérzésem”. A hívő ember imádságban kéri ennek a bizo-

nyosságát Istentől. Akinek pedig még nem adatott meg a hit ereje, az figyeljen a „belső hang”-ra, amelynek igazságában akkor lehetünk biztosak, ha engedelmességre neki, békességre, megnyugvásra kap a lelkiünk.

Tudom, hogy az „életjavaslat” ismertetésére újabb és újabb közösségek hívják, s emellett kerülnek megrendezésre – immár hagyományosan – a „Szépen emberül” ünnepek.

A március–április–május a fiataloké, így a fiatalság-emberség-tiszta beszéd napjait mindig március 15-től 21-ig tartjuk. Az idén a nyolc órás fölolvasó ünnepünkön, a Magyarok Házában, Bessenyei Györgytől Berzsenyi Dánielig ívelt az irodalmi szemelvények sora. Itt Magyarországon, ahol minden második ember költő és szinte mindenki költői érzelmű lény, nem volt meglepetés, hogy sokan egész napos „kirándulásként” töltötték velünk a napot. Aki akart, közénk állt, hozhatott fölolvasnivalót, vagy az általunk előkészített anyagból választott, Édes Gergelytől Faludi Ferencen át Virág Benedekig, a csodálatos magyar irodalom szemelvényeit, verseket, prózarászleteket. Mozgalmunk aktív tagjai közül például részt vettek a fölolvasásban szép kiejtéssel, tiszta értelmezéssel, a negyedik kerületi nevelőotthon diákjai, Ottó Rezső igazgató úr bátorítására. S nagy élményem volt még a Cibakházáról származó nyugdíjas vasutas, Szirom Sándor szavai is, aki Cso-

konai: Reményhez című versét mondta el csodálatosan. Ültem gyönyörködve, és azt mondtam, nem is lehetne másképpen mondani, csakis így. A június-július-augusztus a húsz és a hatvan év közöttieké, s velük rendezzük a család-nemzet-haza napokat. Reméljük, idén is a Magyarok Házában lesz központi rendezvényünk, s a fiatalok javaslatai alapján ott osztjuk ki a „Szépen, emberül a családokért” okleveleket. A szeptember-október-november a hatvan éven túliak időszaka, s az október 23-tól 29-ig tartó helytállás-köszöntés-tiszteletadás napok, emlékezőesimék mellett, a fölolvasó napot is magukba foglalják, amikor majd Berzsenyi Dánieltől Arany Jánosig terjed irodalmi óriásaink névsora. Az esztendő vége pedig ismét a rokonkodás-barátkozás-megújulás jegyében telik el. Talvaly a kárpátaljai Visken jártunk, ahol Igjyártó János, a Gazdaszövetség helyi elnöke és barátai már több éve vállalták a „Szépen, emberül” gondolat támogatását...

S az idén?

Még nem tudom, hol töltjük az évvégét. Azt remélem, hogy mozgalmunk nyomán, ünnepeinket lassacskán egyre több helyszínen, mindig az ottaniak kedve, tervei szerint élük-éljük meg szépen magyarul és szépen emberül. S egyszerűen csak ünnepeinket túl – mindennapjainkat is.

PATONAI ADRIENNE

Pünkösdi búcsú 2004. május

Csík-somlyó búcsújáró hely jellegét az adja meg, hogy már a XV. században virágzik a Boldogságos Szűz Mária tisztelete a székely nép körében. A környék népe Mária ünnepeken, Somlyón gyűlt össze.

IV. Jenő pápa 1444. évi körlevelében arra buzdítja a népet, hogy segítségére legyen a ferenceseknek a teplomépítésben. Viszonzásul, a végzett munkáért búcsút engedélyezett, mert „a híveknek nagy sokasága szokott összejönni ájtatosságnak okából, és gyakorta nem szűnik odagyűlni” Máriát tisztelni. Azóta is megszakítás nélkül tart a zarándoklat Csík-somlyóra Szűz Mária tiszteletére. 1567-ben újabb fordulat következik be a Búcsújárásban. A hitújítás korában János Zsigmond, erdélyi fejedelem, haddal akarta a színtiszta katolikus Csíkot, Gyergyót és Kászon kényszeríteni az unitárius vallás felvételére. Csík, Gyergyó és Kászon népe, István, gyergyófalvi plébános vezetésével, fegyverrel védte meg hitét. A gyülekező pünkösdi szombatján, Csík-somlyón volt. Isten kegyelmébe ajánlották magukat és Szűz Mária segítségéért esedeztek, majd elindultak a Hargitára szembeszállni a hitújítók hadával. Azalatt az idők, az asszonyok és a gyermekek Somlyón maradtak, és győzelemért imádkoztak. A csata diadallal végződött. A győztesek nyírfalaággal ékesítették fel lobogóikat, és úgy vonultak le a Hargitáról. A templomban maradt nép elébük ment és együtt jöttek vissza hálát adni Istennek a győzelemért, és megköszönni a Szent Szűz segítségét.

Ennek a történelmi eseménynek az emlékére, minden évben, pünkösdi szombatján Csík-somlyóra zarándokol Mária népe és a Kissomlyó hegyén körmenetet tart. Visszatérőben ugyancsak zöld nyírfalaággal díszíti zászlóit. Csík-somlyó most is a katolikus székelység hírneves búcsújáró helye. A Szűzanya iránti tiszteletében buzgósága az idő múlásával sem lankad. Évközben is szüntelenül özőnik a nép Somlyóra Máriát köszönteni, tiszteletét nyilvánítani, előtte imádkozni. 1990 óta minden évben több mint százezer ember zarándokolt Somlyóra és vett részt a nagy körmeneten.

A templom és a búcsú értékes tárgyai közé tartozik a főoltár bal oldalán található labarum, amit a nép labóriumnak nevez. A labarum az ókorban, Nagy Konstantin (306-337) római császár idején hadizászló, a győzelem jelképe volt. Ezt a labarumot bizonyára az 1567-es hargitai csata győzelmének emlékére készítették, és a pünkösdszombati körmenet középpontjában viszik, a körmenetet vezető püspök vagy papság előtt. Amikor a papság ezen jelvényrel az élén felér a Kissomlyó hegyén lévő Salvator-kápolna elé, el-

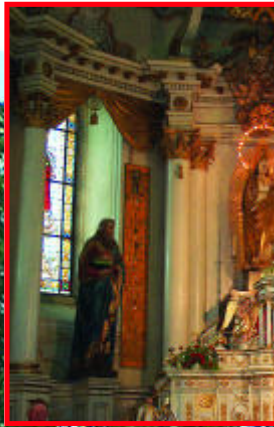
énekelik az „Egészen szép vagy Mária” éneket, és azután folytatódik tovább a körmenet. Régi hagyomány szerint a katolikus gimnázium legjobb végzős diákja viszi végig a körmeneten a labarumot. Igen nagy teljesítmény, mert súlya 30 kg.

A **kegyszobor** templom legértékesebb tárgya a Szűz Mária kegyszobra. A XVI. század elején (1510–1515) reneszánsz stílusban készült, hársfából. Alkotója ismeretlen. Magassága 2,27 m. A világon ismert kegyszobrok között a legnagyobb. A napba öltözött Asszonyt ábrázolja, akinek lába alatt van a hold, fején a tizenkét csillagból álló koszorú egyben királynőként is ábrázolja Szűz Máriát: fején korona, jobb kezében jogar, bal karján ül Szent Fia, Jézus, a világ Megváltója. 1798-ban, Batthányi Ignác erdélyi püspök idején az egyház csodatevőnek ismeri el és a „Csodálatos és az eretnekek ellenében megsegítő Anya” feliratot kapta. A Kegyszobor a Mária-zarándoklatok középpontjában áll. Régi szokás hogy a zarándokok, miután a Kegyszobor előtt Máriához, Isten anyjához könyörögtek, megsimogatják a Kegyszobor lábát, hozzáérintik ruhájukat és kegytárgyaikat. Így vélik kiesdeni a maguk számára az Istenanya áldását. A századok folyamán a Kegyszoborral sok csoda történt, sok ima meghallgatásra talált. Többször olyan fényben ragyogott a szobor, hogy világossága betöltötte a templomot. Nagy katasztrófák előtt szomorúnak látszott. Az 1661-es török-tatár dúlás alkalmával, amikor a templomot felgyújtották, a Kegyszobor sértetlen maradt. A hagyomány szerint az egyik tatár vezér, látva, hogy a Kegyszobor nagyon értékes tárgy, el akarta szállíttatni, de az olyan súlyossá vált, hogy a befogott nyolc pár ökör sem bírta elhúzni a szekeret. A tatár vezér ledobatta a szobrot a szekérről, kardjával hozzá vágott, megsebezve a Kegyszobor arcát és nyakát. Ezek a sérülések ma is láthatók. A tatár karja bénán hanyatlott alá. Az idők folyamán a hívőknek a Kegyszobor előtt elmondott imája a Boldogságos Szűz Mária közbenjárásáért, igen sokszor meghallgatásra talált. Ennek emlékéért őrzik a Kegyszobor két oldalán kifüggesztett fémtárgyak, azaz fogadalmi tárgyak. Imameghallgatás esetén ilyen fogadalmi tárgyakat készítettek és adományoztak hálából a Szűzanyának. Van köztük kéz, láb, szív, tolokoci stb. alakú tárgy. Ezek a fogadalmi tárgyak a XVIII. században készültek. Volt köztük sok aranyból és ezüstből készült tárgy is, de azokat eladták, és az árát felhasználták a mostani barokk templom építésekor. Az 1940-es évektől napjainkig márványból készült hálatalálak tanúskodnak arról, hogy a Szűzanya most is meghallgatja tisztelőinek imáját.

RÁCZ KRISTÓF LÁSZLÓ

Szent Kereszt POSZTER

CSÍKS

OMLYÓ

Történelmi Kópjás

A napokban emlékezünk a Trianoni békeszerződés 84. évfordulójára. Magyarország szét-darabolásával gomba módra kezdtek szaporodni a revizionista célkitűzések és ezekkel párhuzamosan, az elcsatolt területeken viszont a magyarelles kirohanások. Már csak idős emberek emlékeznek arra a mozgalomra, amely főleg a II. világháborúban, de már előtte is tevékenykedett hazánkban, amelynek tagjai között neves politikusok, katonai vezetők és egyszerű állampolgárok is voltak. Még kevesebben tudják, hogy mivel foglalkozott és mivel foglalkozik mind a mai napig, néha teljesen titokban, néha felfedve célkitűzéseit. Sorozatunkban a máig működő és újraéledő Kópjás mozgalomról lesz szó.

A Kópjás mozgalom kezdetei máig is sűrű ködfátyolba vesznek. Az egészen bizonyos, hogy nem 1945 kezdetétől alakult meg, mint azt a később Kanadába emigrált Kópjások tudják. Az itthoni Kópjások szerint 1922-ben Esztergomban a Katolikus Egyház fiatal radikális papjai szervezték meg, azzal a céllal, hogy a magyarság kulturális értékeit és tudását átmentsék egy jobb kor idejére. Elsősorban azért, mert az ekkor már véglegessé váló Trianoni diktátumok egyértelművé tették, hogy az elcsatolt területek visszaszerzésére egyelőre reális esély nincs. A Ma-

gyarországra özönlő menekültek viszont az amúgy is kirabolt országot gyakorlatilag tönkretették, hiszen sem a lakásukat, sem az ellátásukat nem lehetett biztosítani. Céljaik között volt, hogy segítsék az elcsatolt területekről átmenekült, és később áttelepített magyarokat anyagilag, és erkölcsileg is. Az alapítók között Csernoch János bíboros-hercegprímást, Serédi Jusztiniánt, Zadaveczt Istvánt, Schvoy Ferencet, Schvoy Kálmánt és a legfiatalabb papnövényedékek közül Mindszenty Józsefet és Krista Menyhértet sejtik sokan. Az bizonyos, hogy a Kópjások szervezeti

Serédi Jusztinián

Szövetség 1.rész

Lavitrano Alajos, Piffli Gusztáv és Faulhaber Mihály bíborosok a Vérmezőre érkeznek

Mindszenty József bíboros hercegprímás

Schvoy Kálmán

A Kopjások mindig is a pillanatnyi realitásokból indultak ki, és sohasem foglalkoztak elméletek gyártásával. A világnézetük a tiszta magyar

Krista Menyhért atya

Kopjások

konzervatív világnézet volt, és az is maradt. Ez nem baloldali és nem jobboldali világnézet, hanem kizárólag csakis a magyarság éppen soron következő problémáinak lehetőleg minél gyorsabb és fájdalommentesebb megoldása. E munka közben sokszor előfordult, hogy fájdalmas igazságokat kellett kimondani, és kegyetlen realitásokat kellett elfogadtatni az aktivistákkal is, de az érdeklődőkkel, vagy segélyezettekkel is. A Kopjások élete sohasem volt diadalmenet, mert sokszor szótlannul kellett túrniuk a személyükre szóló gyalázá-

sokat is. Azt ugyanis egy kívülálló sohasem tudhatta, hogy egy Kopjás éppen mit miért tesz. Az elnyomó, diktatórikus hatalommal, vagy annak kiszolgálóival viszont csakis belülről, vagy annak közeléből lehet eredményes harcot folytatni.

Pontos számokat, a taglétszámra vonatkozóan, a Kopjás szervezet rendkívül tagolt felépítése miatt sohasem fogunk megtudni már. Vannak olyan teljes Kopjás sejtek, akik kapcsolat nélkül maradtak, és a háború alatt teljesen elvesztek. A Korpona-Zákó-féle katonai szárny ezek romjain építkezett fel később.

A mai Kopjások közül itthon természetesen senkinek a nevét nem szabad említeni – ha ő maga meg nem teszi azt, mert ma már nem tilos. Ám a nyugaton élők közt azt hiszem, elég csak egyet, Hamvas Józsefét említeni, aki szinte egyedül tartotta el anyagiakkal egy időben a Rákóczi Alapítványt. Azt hogy végül is mi volt a Kopjások eredeti célja, és még ma is él ez a cél, azt a Kanadai csoportok egy kezdeményezéséből idézem szó szerint. A Kanadai csoport 1979-ben igen jelentős anyagi ráfordítással megalkotta a „Magyarság Kézikönyvét”. Hungarian Heritage Handbook –, ennek egy passzusa így szólt 1980-ban:

„Változatlanul a magyar emigráció az egyetlen a közép-európai népek között, amelyre az orosz megszálláson és a magyar néplelektől idegen világnézeti harcon kívül – egy jelentőségében és követelményeiben még ennél is súlyosabb feladat szakadt: - AZ ELSZAKÍTOTT TERÜLETEKEN ÉLŐ 4 MILLIÓS MAGYARSÁG BIOLÓGIAI ÁTMENTÉSE. Meggyőződésünk, hogy ezt a történelmi feladatot a külföldön felnőtt magyar származású korosztályok közreműködése nélkül eredményesen szolgálni nem lehet. Sajnos ezeket a legértékesebb korosztályokat, különböző okoknál fogva elvesztettük, sokszor saját hibánkból. Megoldást kell hát keresnünk, egyrészt, hogy a sajnálatos folyamatot megállítsuk, másrészt, hogy az elvesztett korosztályok érdeklődését a magyar ügynek megnyerjük, ha nem akarjuk, hogy a világ legárvább népe ismét fiainak támogatása nélkül maradjon, talán éppen akkor, amikor a legnagyobb szüksége lenne rá.”

KOPJÁSOK (folytatjuk)

felépítése teljesen a Katolikus Egyház szervezeti egységére, és egy személyi irányítására hasonlít ma is.

Örményország a civilizáció bölcsője

Az örmény kereszténység 2000 éve 1. rész

Örményország történelme csaknem 6 ezer éves, kezdete az ősidőkbe nyúlik vissza, összefonódott a Bibliával. Sok hívő ember sem tudja, hogy a régi Örményországban található az Ararát hegy, ahol Noé a vízözön után kikötött bárkájával. 70 éve a hegy Törökországhoz tartozik. Noé Isten parancsára szállt be a bárkába feleségével, fiaival, s azok családjával. Noé ükunokája Hájk, a legenda szerint, az örmények ősatya. Hájk (Kr.e. 2107–2027) és fia, Armenak, és a többi gyermek és 300 unoka az Ararát hegy lábánál telepedett le. Hájk népével Hájkasen nevű várost építette fel, majd a Van tó közelében hadával legyőzte és megölte Hám dédunokáját. Hám Noé egyik fia volt a három közül. Hám leszármazottja volt Bel király. Bel király, el akarta üzni Hájkot, a rokonát. Szt. Jeromos és Szt. Ágoston szerint Bel azonos volt Nimróddal, aki szintén szerepel a Bibliában.

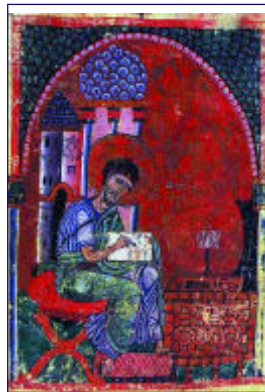
Noé leszármazottja Arám király, legyőzte a médeket, asszírokat, meghódította Kappadókiát. Kimagasló hősiessége miatt az ókori görögök Árménosznak nevezték el őt, országát pedig Árménianak, amely név a mai napig a világ legtöbb nyelvén Örményország neve, amíg az ország örmény neve Hájktól és a háj törzstől Hájásztán. Arám fia volt Ara, (Kr.e. 1770–1744) akinek az Ararát hegy köszönheti nevét.

Hájk utolsó egyeneságú leszármazottja Vágé király (Kr. e. 352–329) volt, aki elesett a Nagy Sándor (Kr. e. 336–323) elleni háborúban. Örményország az ezt követő időkben a Pártus Birodalom és a Római Birodalom befolyása alatt élt.

Jézus idejében, a hatalmas római császárnak és légiójának egyetlen politikai és katonai ellenfele volt, a Pártus Birodalom. Örményország fele része pedig a rómaiakhoz, másik fele a pártusokhoz tartozott. A pártus fennhatóságú országrészben általában a pártus királyi család oldalági rokonai uralkodtak, akik összeházasodtak az örményekkel.

Tudja-e az olvasó, ki volt a világ első keresztény királya? A Pártus Birodalom egy örmény városállamának, Urfának, görög nevén Edesszának a királya, Abgár király. A legenda szerint, amelyet egy apokrif evangélium is megőrkített, az uralkodó, Jézusnak írt egy levelet, melyben meghívja a palotájába, hogy gyógyítsa őt meg. Részlet Addai apostol tanítása apokrif iratból:

Abgár helybeli fejedelem, Ouchamas fia, Jézusnak, a Jeruzsálem vidékén megjelent jóságos üdvözítőnek üdvözlését küldi. Hallottam a veled kapcsolatos dolgokról meg gyógyításaidról, amelyeket orvosságok és gyógyfüvek nélkül vittél végbe. Mert az a hír járja, hogy a vakokat látókká teszed, a sántákat járókká, a leprásokat is megtisztítod, a tisztátalan lelkeket és démonokat pedig kiűzöd, a hosszú betegségtől szenvedőket meggyógyítod, és föltámasztod a halottakat. Amikor mindezeket rólad hallottam, arra a következtetésre jutottam, hogy csak e két lehetőség egyikéről lehet szó: vagy Isten vagy, és az ég-

ből leszállva cselekedted ezeket, vagy az Isten Fia vagy, aki ezeket teszed. Hát ezért írok most neked, hiszen arra van szükségem, hogy fáradj el hozzád, és gyógyítsd meg a szenvedésemet. Mert hallottam, hogy a zsidók morgolódnak ellened, és ártani akarnak neked. A városom igen kicsiny, de tiszteletre méltó, amely mindkettőnknek elég.

A Jézus által írt válasz így hangzik: „Boldog vagy, mert bár nem láttál engem, mégis hittél bennem. Mert meg van írva rólam, hogy akik láttak engem, azok nem fognak hinni bennem azért, hogy akik nem láttak engem, azok higgyenek bennem és éljenek. Azzal kapcsolatban pedig, amit írtál nekem, hogy menjek el hozzád: szükséges mindazt betöltenem, amikért ideküldtettem, és miután betöltöttem, szükséges, hogy felemeltessem ahhoz, aki elküldött engem. De azután, hogy felemeltem, el fogok küldeni hozzád valakit a tanítványaim közül, hogy gyógyítsa meg szenvedésedet, és életet adjon neked azokkal együtt, akik veled vannak.”

A megígért apostol pedig Addai, más néven Taddeus, vagyis Tádé tanítvány volt, aki Edesszába érkezvén, meggyógyította a királyt, s számos más beteget, s hirdette Isten Igéjét, megalapította a helyi egyházat.

Az egyik apokrif irat szerint Tádé kézrátétellel gyó-

gyította meg Abgár királyt, másik variáció alapján Krisztus Halotti Leplével, amit ma Torinói Lepelként ismerünk, a harmadik változatban Hanon írrok, Abgár követe megfestette Jézus arcképét, ami csodás erejű volt, s a palotában őrizték. Abgár király miután meggyőződött róla, hogy Jézus volt a Messiás, új hitéről tanúbizonyságot is tett a Római Birodalom császára előtt. Részlet az apokrif iratból.

Abgár király, mivel nem haladhatott át római területeken, hogy elmenjen Palesztinába, és megölje a zsidókat, amiért keresztre feszítették a Messiást, levelet írt, és elküldte Tiberius császárnak. A levél így szólt: Abgár király üdvözlí Tiberius császárt. Mivel tudom, hogy felséged előtt semmi sincs rejtve, tudatom erős és nagy hatalmaddal, hogy az uralmad alatt álló zsidók, akik Palesztina területén élnek, keresztre feszítették a Messiást anélkül, hogy halált érdemlő bűnt követt volna el, miután jeleket és csodákat tett előttük, és hatalmas csodatetteket és jeleket mutatott nekik, így még holtakat is életre keltett előttük. Amikor keresztre feszítették, a Nap elsötétült, a föld pedig megrendült, és minden teremtmény reszketett, mintegy magától emiatt az esemény miatt, megdermedt az egész teremtet világ és minden lakója. Felséged tehát tudja, milyen parancsot kell adnia a zsidó népet illetően, amiért ezt tette.

Tiberius császár válasza: Megkaptam a levelet tőled, hűseges híveimtől, és felolvasták előttem azzal kapcsolatban, amit a zsidók tettek a kereszttel. Pilátus helytartó is tudatta Aulbinossal, a kormányzómmal ezeket a dolgokat, melyekről írtál nekem. A háború miatt azonban, mely ebben az időben az ellenem fellázadt hispánokkal folyik, nem tudtam vizsgálatot tartani ebben az ügyben. De amint nyugalomhoz jutok, kész vagyok törvényesen ítélni a zsidók fölött, akik törvénytelenül jártak el. Ezért Pilátus helyére is, akit korábban ott helytartómmá tettem, másvalakit küldtem, őt pedig kegyvesztettként bocsátottam el, amiért eltért a törvénytől, és a zsidók akaratát teljesítette, amikor a kedvükért keresztre feszítette a Messiást.

Ezeket az apokrif iratokat az edesszai levéltárból a vértanúságot szenvedett Eusebius püspök, mentette ki az utókor számára.

Krisztus Halotti Leple, a VI. századtól kezdődően, vagy már jóval korábban, a Mandylion fontos ereklye lett Edesszában. Úgy hitték, amíg a kendő a városban marad, addig Edessa nem esik ellenségei áldozatául.

A szent hagyomány szerint Tádé apostol mellett Bertalan apostol is örmény földön hirdette a Szent Evangéliumot. Ezekben az időkben alakultak az első örmény keresztény közösségek, amelyek a II. és a III. századokban folyamatosan továbbfejlődtek, bár ugyanakkor gyakran voltak kiteve véres üldözéseknek.

ROLAND VON BAGRATUNI

Nemzeti hősokeet idéző új szobrok

Petőfi

„...ideje egy kicsit visszapillantani, mint ideálra Petőfire”

(Jánosy István)

Hazánkban Kossuth után alighanem Petőfinek állították a legtöbb szobrot, emlékjelet. Az alkut nem ismerő nagy egyéniséget, északi és déli szláv vérből származó legnagyobb költőnket, eszményítve, szépek, jól fésültnek ábrázolták az alkotók. Szent István városában Székely János Jenő egy igazán mélyen átélt jó szobrot hívott életre bronzból és fehér márványból. A szobrász valamennyi megközelítése új – ne kerüljessük a szót – forradalmi, hőshöz méltó. Petőfi kokárda, azaz nemzeti szalagon áll. A három színből a remény zöldje a legszélesebb, ezzel is előtekintést, bizakodást sugall az alkotó. A fehér márványingos szoboralak szabályját védekezőn üti másik tenyerébe. A bal kéz szélesre rándult ujjai, minden korok aggódói helyett is, azt „mondják”: *mindenünk oda, segítsetek*. A költő lángelme koponyáján – a szobor egésze sugallja ezt – glóriát látunk. Mennyivel többet ér ez, hisz fénye van, mint majd időnként a hervadozó koszorú halmok lábai előtt. Egyszer egy másik igaz művész, Assisi szentjét, az Isten szegénykáját, Ferencet látta olyannak, mint amilyenek a Marosvásárhelyről indult, tehát nemcsak nevében Székely szobrászművész mutatja a lánglelkű poétát. Róla írta egyik rangos méltatója, Jánosy István: „...Petőfi mélyvilága...egy darab örökkévalóság”. Ebből sejtünk meg valamit a székesfehérvári új Petőfi szobrot szemlélve.

Teleki

„A tisztább sötétebből fel a fényre szállva...”

(Vas István)

1956 januárjában Vas István „Teleki Pál emlékezete” címmel verset írt. Ebből valók ezek a sorok: „A tisztább sötétebből fel a fényre szállva, / A reményen túli remény magasába, / S hiába takarják hazug feledésbe, / Megnő minden évvel éltető emléke.”

Széki gróf Teleki Pál (1879–1941) hamvai a máriabesnyői temetőkerében nyugszanak. Szobrot is kapott már Gödöllőn. A sír városában ez az emlékjel, ahová a cserkészek rendszeresen tisztelegni járnak méltó emlékhely, de Riegel Tibor elkészített egy másik szobrot is, ám azt a főváros méltatlan vezetői – ilyenek miatt nem térhetett haza Wass Albert – „számúzték” a szobor Telekit, és most a balatonboglári templomkertben „töpreng” a szobor államférfi, ölében a Kárpát-medence térképével a jövőről s arról is talán, hogy mikor telepedhet le végül valahol a miniszterelnökség egykori székhelye, a Sándor palota közelében. Ahogy állunk a csendben „töprengő” Teleki, a tudós politikus szobormása előtt, arra gondolunk, hogy a térképet nemcsak azért „szemléli”, mert kiváló, nemzetközileg is számontartott földrajztudós is volt, hanem azért, mert érzékeltetni szeretné velünk a nagy gondot, avatatlant és felelőtlen politikus kezek feldarabolhatják Szűz Mária Országát, de ha Teleki szellemében, mi több, azt tetekre váltva merünk magyarok lenni, az ősi juss, végleg nem veszhet el, miénk marad, pontosabban a Magyar Szent Koronáé.

KOVÁCS JÁNOS

NÉVTELENEK...

A NAGYTISZTELETŰ ASSZONY

Vasárnap délelőtt. A kisvárosi református templom padsorai tömöttek. A távol levő lelkész helyett az Istentiszteletet más tartja. A szószéken a nagytiszteletű asszony áll. Kint borús az idő – ősz haján mégis megcsillan a fény. Harmónium hangján száll a ének, szárnyal az ima és csengő női hang hirdeti az Igét. Ő, nem szebben, jobban, mint a hívek kiváló papja, csak talán másként. Ő a szívek húrján játszik... Hogy egy helyettes prédikál? Ebben mi a különös? – Bármennyire is meglepő, a hetven felett járó igehirdető életében először áll a szószéken. A Rákosi rendszerben fejezte be a teológiát és kapta meg lelkészi képesítését, de ezt a reménységgel teli életutat a kommunizmus polipkarjai csírájában fojtották meg. Tartott ugyan gyermek Istentiszteleteket, vezetett asszonyköröket, de kereset után kellett néznie, az évek során közigazdásszá képezte magát – pénzügyi vezetőként ment nyugdíjba. Az egyházzal való kapcsolata természetesen mindvégig szoros és segítő volt. Ez a mai nap, számára, Isten kegyelmes ajándéka. Vége az Istentiszteletnek. A Nagytiszteletű asszony áll az ajtóban és a szokásos kézfogással búcsúzik a hívektől, kiknek szemében csillog az elismerő szeretet. Én utolsónak maradok. Ő ugyanis az én párom. Isten adta harminc éve. Nekem adta.

BAYER EMIL

Jézus Szíve Népleányai Társasága

„Nem futni a világtól, hanem benne élve megszentelni azt.” (P. Bíró Ferenc SJ)

Bujdosó Gabriellával, a Jézus Szíve Népleányai Társaság általános elöljárójával beszélgetek a társaság történetéről és a tervekről. A Jézus Szíve Népleányai Társaságot P. Bíró Xavér Ferenc jezsuita alapította. Ki volt ő? Mikor és hogyan került sor a Társaság alapítására?

Bíró Ferenc atya 1915-ben a világháború idején alapította meg A Szív újságát. Az alapító célja az volt, hogy közérthető nyelven adjon információkat az egyházzal, lehetőleg fedje le az egész magyar nyelvterületet, és olcsó legyen a lap. A Szív újság ma is él, eljut Kanadába, Ausztriába, Romániába, Szlovákiába. Az újság alapításának évében, 1915-ben ajánlották fel Magyarországot Jézus Szívének. A lap indításának az is célja volt, hogy ezt a

Leányfalu 1985. Kern Margit szétszóratásban az általános elöljáró 1945-1977

Szegedi Korda Rt. fiókja

felajánlást ébren tartsák. Szükség volt olyan emberekre, akik hivatásszerűen a terjesztéssel foglalkoztak. Így született meg a magja a Jézus Szíve Népleányai Társaságnak. A jezsuita lelkeség lett a Társaság lelki életének az alapja.

Melyek voltak a Társaság fő céljai?

A fő cél volt a sajtóapostolság, a hitoktatás, a szegények segítése. Például szegénykonyhát nyitottak az első világháború után. 1919-ben nyílt meg a Korda kiadó első üzlete. Párhuzamosan folyt a sajtóterjesztés, a hitoktatás, óvodák nyitása, lelki gyakorlatokat vezettek. 1938-ban Pécelen megnyitották az első, nők számára szervezett lelkigyakorlatos házat. Gazdasszonyképző iskolát is működtettek, amely szakközépiskolává fejlődött.

A Társaság tagjai nem kolostorokban élnek. Milyen formában tudják megélni a hivatásukat?

A Társaság tagjai nemcsak közösségben élnek, hanem az ún. otthonlakó státusz is elfogadott volt, vagyis valaki teljes jogú tagja a Társaságnak, de megélheti a hivatását a családjában vagy egyedül. Ez a mai napig is létezik.

Az egész ország területén működött a Társaság?

Révész püspök kérése az volt, hogy a testvérek a tanyavilágba vigyék el a hitoktatást. Ezt úgy valósították meg, hogy különböző időpontokban megszervezték a tanyaközpontokban a

Kegyártárgybolt

szentmise bemutatását, adventi időszakban pásztorjátékokat tanítottak be. Az alapító 1938-ig, haláláig kísérte a Társaság munkáját.

Könyvkereskedés

Hány tagja volt ekkor a Társaságnak? 271 tagja volt a feloszlatakor a Társaságnak. Kezdetől civil munkatársakkal dolgoztunk.

Úgy tűnik, hogy a Társaság nagy súlyt helyezett a családok támogatására.

Páter Bíró nagy súlyt helyezett a családok összetartására. Akkor szokás volt, hogy a fiú az egyik egyházi szervezethez, a kislány a másikhoz, a szülők is különböző kongregációhoz tartoztak. Ez nem kedvezett a család egységének. Páter Bíró célja az volt, hogy lehetőleg az édesanya teljesen egyenértékű tagja legyen a család fenntartásában az édesapának. Ma is égető probléma a családok erősítése, ez ma is központi programunkhoz tartozik.

Újsomogy telepi Szívárdisták

Tahi, Szív Lelkiségi Központ 1992-ben

Szegeden főiskola is működött?

Igen. Ez hozzátartozott a Társaság apostoli munkájához. A testvérek foglalkoztak az óvodáskorúakkal, az elemi iskolákban a hitoktatással, középiskolát alapítottak, az iskolából kikerültek képzése is, az un. felnőttképzés is területe volt a Társaságnak. A kiemelkedő képességű leányok, akik a hitismeretben és a szakmai ismeretben magas szinten meg tudták állni a helyüket, azok a Társaság felső szintű intézményében tanulhassanak tovább. Ezért hozták létre Szegeden a Xavériánium elnevezésű hittudományi főiskolát. Kétéves volt, az első két évfolyam ki is futott. Szeged környékén hitoktatóként helyezkedtek el a végzetek.

A Társaság csak Magyarországon működött?

Magyar alapítású rend volt, a magyarság lelki-szellemi erősítése Trianon után eléggé központi helyet foglalt el a közvéleményben. Páter Bíró hozta létre Budapesten az Angolkisasszonyok főnöknőjével a Ward Mária Hitoktatóképzőt.

1950-ben feloszlatták a Társaságot? Mi lett a tagok sorsa?

Megpróbálták a testvérek, amit csak tudtak átmenteni. A többi rendnél mozgékonyabb Társaság voltunk, hiszen otthonlakó tagjaink is voltak, nagyon sokan öhozzájuk költöztek. A vezetés igen rövid időn belül börtönbe vagy rendőrségi megfigyelés alá került. 1949-ben 3 testvér nyugatra ment, majd az 1956-os események után többen követték őket. Érezték a testvérek, hogy a nyugatra menekült magyarság pasztorációjában részt kell venni. A szétszakított családok lel-

Tanulmányi Ház XII.kerület 1997

A szegedi lakás és családok közössége

ki támaszai voltak. Ausztriában, majd Kanadában, Torontóban és Hamiltonban, később Courtlandon telepedtek le.

1989 az újraindulás éve. Mi történt ezután?

A testvérek ekkor először közös találkozásra hazajöttek külföldről. 1983-ban a Leányfalun megnyílt lelkigyakorlatos házban is vállaltak feladatot, a jezsuita atyák pedig lelki vezetést. Tahiban 1992-től a Jézus Szíve Népleányi Társaságnak a lelkiségi központja működik. Itt lelkivezetést vállalunk, és különböző továbbképzéseket tartunk. 1990-ben Kecskeméten megnyílt a Korda könyv- és kegytárgykereskedés. 1993-ban Kőszegen is megindí-

tottuk a könyvszolgálatot. Budán 1996-ban létrehoztuk a tanulmányi házat.

A könyvterjesztés mellett más területen dolgoznak-e?

Mindenhol feladatunk, hogy a hitoktatásban és az apostoli munkában részt vegyünk. Jelenleg 86 tagunk van, ebben benne vannak az örökesküsök, az ideiglenes esküsök, a próbaidősek, az újoncok is. Körülbelül húszan csatlakoztak a Társasághoz 1990 óta. Élnék testvérek Szatmárnémetiben 4-en, Kolozsváron egy, Gyulafehérváron ketten, Nagyváradon egy testvér apostolkodik. Mariazellben két testvér zarándokházat vezet. Kanadából hazatértek a testvérek, az ottani ingatlanok eladásának árából tudtuk újjáépíteni a Horánszky utcai anyaházunkat, amelyben 25 egyetemi hallgató számára szakkollégiumot is működtetünk.

A jövőben milyen terveik vannak?

A Korda kiadó dolgozói

Pécelen volt az első lelkigyakorlatos házunk, most szociális otthonként működtetjük. Visszakaptuk az iskola épületét is, egy otthoni ápolásra, szociális gondozásra felkészítő szakközépiskolát kellene nyitni.

Mennyire biztató a mai helyzet, hiszen a világban óriási a liberális hatás?

Jézus is az árral ment szembe, mégis hirdette, hogy elérkezett az Isten országa. A keresztény embernek is ezt kell teljes meggyőződéssel hirdetnie. A világ hamis csillogása és hazug anyagiassága kiüresíti az embereket. A hívő ember tudja, hogy az értékekre szüksége van a magyar társadalomnak. Mi azon dolgozunk, hogy a hitismeret terjesztésével és a hitélet elmélyítésével hitükhöz ragaszkodó, keresztény és egyetemes emberi értékeket elfogadó és a szerint élő, hazájukat, családjukat szerető édesanyákat neveljünk, a sajtóapostolsággal pedig a magyar családokat és a társadalmat szolgáljuk.

HAIDER MÁRTA

Talán bizarr gondolatnak tűnik párhuzamot vonni egy litánia elimádkozása és a dzsessz-muzsika között. Pedig valójában mindkettő parttalan lélekáradást, egyfajta ekstázist jelent. A világ változik: csak a lényeg kell hogy érintetlen maradjon. A lényeg pedig Isten országa.

2000-ben, a Loretoi Egyházzenei Fesztiválon Magyarországot a váci piarista templom énekkarából kinőtt Hortus Musicus képviselte. (A fesztivál után az Új Emberben cikk jelent meg a váci kórus szerepléséről a Mária-litánia földjén.) Azóta négy év telt el. Az együttes életében nagy változások történtek: egyfajta kultúrmissziót teljesítve a „dzsessz nyelvére fordították” Vivaldi és Bach műveit. Páratlan vállalkozásuknak, „szentségtörésüknek” van egy „szent” indítéka: értékes zene hallgatására szoktatni a techno rideg hangzásvilágán nevelkedő fiatalokat.

Az Európát bejárt Hortus Musicus repertoárja hallatlanul sokszínű: az énekek és az őket kísérő hangszerek fiatalos lendülete magával ragadja a közönséget, akár mottókat, akár Bach-parafrazist, vagy éppen örökzöld könnyűzenei slágert adnak elő. Munkájuk egyfajta „lovgai szolgálat”: mecénások híján idejüket és pénzüket áldozzák hazánk zenei életének külföldi képviseletére és itthoni fellépéseik megszervezésére. Koncertjeik alkalmával újból és újból bebizonyítják, hogy nem létezik könnyű- és komolyzene: csak jó zene. A barokk dinamizmusa lüktet Vivaldi muzsikájában, Bach műveit hallgatva pedig megsejthetünk valamit a menny harmóniájából. Az isteni harmónia nem unalmas „lötyögés”: a teremtő erő szüntelen pezsgése hatja át. A gospelszeket és a spirituáliekat, vagy Bach egyházi műveinek dzsessz-improvizációkkal átszőtt parafrazisait nem tekinthetjük alacsonyabb rendű egyházi zenének. A Hortus előadásában az afroamerikai vallásos énekei éppolyan áhítatot keltenek, mint a Loretoi litánia elimádkozása.

Találó egyik CD-jük címe: „Sometimes I feel like a motherless child.” Az „anyátlan gyermek” életérzése nem idegen sok tisztességes magyar művész számára. De a szülőföldjükön meg nem értett próféták igazságát mindig igazolja az idő. Erről így vall a nyolctagú együttes vezetője, Bogár Imre (aki nemcsak kiváló zenész, hanem építészmérnöki és hittanári diplomával is rendelkezik): „Úgy érzem, hogy együttesem tagjaival mindig nemes eszközökkel küzdöttünk egy jó ügy érdekében. A Mátyás-templom főoltára előtt állva és az Etna lábánál épített szabadtéri színpadon is ugyanazt az értékrendet képviselve, az egyetlen Istennek énekeltünk. Soha nem támadtunk, de nem is alkudtunk meg. A rangos európai fesztiválokra a zenénket értő és becsülő külföldi barátaink hívtak meg. Idén júliusban a trotzbergi dzsesszfesztiválon Vivaldi G-dúr concerto-jának és Bach H-moll szvitjének átíratát adjuk elő. Nyári terveink között szerepel még egy bécsi fellépés is. Reméljük, hogy az előadásaink ugyanolyan nagy lelki élményt jelentenek majd a jelenlévők számára, mint a loretoi vagy a strassburgi fellépéseink. Ez utóbbival kapcsolatban meg kell, hogy említsem: 1989-ben Strassburgban magyarnak lenni óriási kiváltságot jelentett. A 'vasfüggönyt döntögető', kis kelet-európai nemzet fiataljai különleges szeretettel vették körül.”

Kodály sokat idézett mondása, hogy „legyen a zene mindenkié”. De a barokk zene íze csak úgy érezhet rá egy mai tizenéves, ha általa emészthető formában találjuk neki azt. Ne legyenek a művészek emberek evangéliumi értelemben vett „írastudókká”: merjenek találkozni a mai élettel, merjenek lehajolni azokért, akik szellemi pocsolókban fetrengenek. Kodály gondolatának megvalósítása lenne minden hívő és „másként hívő” zeneművész feladata.

MÁCSIK MÁRIA

Esztergomi érsekek

A magyar kereszténység millenniuma ösztönzést adott arra, hogy az Esztergom-Budapesti Érsekség Egyháztörténeti Bizottsága összeállítsa az ez ideig megjelent az érsekek életrajzának legteljesebb monográfiáját. Simor János érsek szerint: „... múltjában él a nemzet . . . azok, kik ennek fátyolát fellebbentik, a hazának legelismerésméltóbb napszámói”.

A kötetet szerkesztő Beke Margit főlevéltáros (aki egyébként az életrajzok közül a legtöbbet is írta) igazán kiváló munkát végzett, hiszen a legjelesebb egyháztörténészeket, az egyes korok talán legjobb ismerőit kérte fel a portrék összeállítására.

Több mint ezer éve, – írja a kötethez fűzött ajánlásában az elmúlt év Szent István ünnepén Erdő Péter Magyarország prímása – hogy Szent István király egyházszerzői koncepciójának és Apostoli Szentszék egyetértésének köszönhetően hazánk akkori fővárosa, Esztergom lett a „magyarok érsekének” székhelye. Így az Esztergomi Egyházat méltán nevezték „Magyarország minden egyháza anyjának és fejének”. Az esztergomi érsekek életpályájának áttekintése bepillantást enged hazánk és egyházunk igen viszontagságos, fordulatokban gazdag, szenvedésben, de apostoli és kulturális eredményekben is bővelkedő történetébe.

Az Esztergomi Érsekség alapítása Szent István koronázása után történt és 1001. április 4-éhez fűződik, amikor II. Szilveszter pápa a Ravennai Zsinaton jóváhagyta az érsekség létrehozását. Az esztergomi érsek lett Magyarország feje – amelyet elősegített székhelye adottsága is, hiszen Esztergom nemcsak érseki, hanem királyi székhely is volt – ezért a király tanácsosaként indult széles politikai, társadalmi befolyása is. Az érsek különböző egyházi és világi tisztségeket viselt, így Báncsa Istvántól kezdve (1251.) a pápa többeket bíborosi ranggal ruházott fel, a magyar királytól 1714. óta birodalmi hercegi címet kapott, ettől az időtől kezdve hercegprímás, aki egyben Esztergom-vármegye örökös főispánjai nemesi címek adományozója, a helytartó tanács tagja, a hétszemélyes tábla bírja (hogy csak néhányat emeljünk ki a címek és méltóságok közül), a mindenkor esztergomi érseki szék birtokosa egyúttal Magyarország prímása.

A főegyházmegye területi változásokon ment keresztül, és valóban elmondható, hogy a magyar egyház anyjaként életet

adott új egyházmegyék kialakítása révén. A legnagyobb kiterjedése a középkorban volt, amikor felölelte Bars, Hont, Gömör, Torna, Szepes, Liptó, Zólyom, Pozsony,

Esztergom, Komárom, Nyitra, Nógrád vármegyei egészét, vagy azoknak egy részét. Nagyjainkban, 1993-ban II. János Pál pápa módosította minden magyar püspöki megye határát, köztük az esztergomit, amely kiterjedt Csepel kivételével Budapestre és Esztergom környékére, illetve a Dunakanyar által bezárt térségre.

Az érsekség székhelyének sorsa is rendkívüli változatosságot mutat. Az ősi Esztergom sokáig töltötte be a székváros szerepét, azonban 1543-ban kénytelen volt a törökök elől menekülni, a védettebb Nagyszombat városába, de maguk az érsekek – politikai szerepük következtében – inkább Pozsonyban, az akkori fővárosban tartózkodtak. Mivel a török igaalóli felszabadulás után (1683.) a

visszaköltözés elé számtalan természetes és jogi akadály tornyosult, s tény az is, hogy az elpusztult Esztergom, mint város sem volt túl vonzó számukra, így az érsekség csak 1820-ban tért vissza Esztergomba és kezdte újra kiépíteni központját. 1993. után pedig az érsekség – nagyobb számú hívei közelében – elsősorban Budapesten tartózkodik, megtartva természetesen esztergomi székhelyét.

Az egyes érsekek életrajza többnyire egységes formához igazodó összefoglalása annak, amit személyiségükről, életükről, munkásságukról, lelkipásztori és közéleti szerepükről korábbi kutatások már tisztáztak. Az egyes életrajzokat szakszerű jegyzetek és precíz irodalomjegyzék követ. A kötet két melléklete, azaz a képmások és aláírások, a pecsétek és címerek és mindezek színes táblán való közzétételére dicséretreméltó, amit külön kiegészít az ábrázolások jegyzéke és egy nélkülözhetetlen rövidítési jegyzék. Hiányoljuk viszont azt, hogy az egyes főpásztori kép-

Vasváry Károly

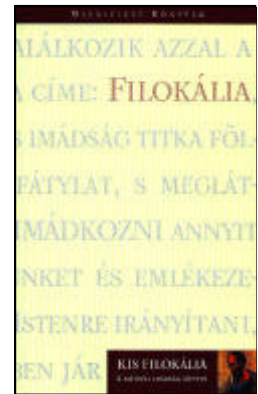

Szerédi Jusztinián

KIS FILOKÁLIA

Ez a furcsa nevű könyv, a magyar görög katolikusok kiadásában, egy ima-gyűjteményt takar. A Filokália szó jelentése szó szerinti fordításban annyit tesz, a szépség szeretete. Az első ilyen című könyvet, 1782-ben adták ki Velencében, görög nyelven. A kötetben a keleti szerzetes atyák fohásza olvashatók. A Kis-Ázsiában és Egyiptomban élő szerzetesek kivonultak az ókorban a sivatagba, és családjuktól, a világtól elszakadva, csak az imának akartak élni. A Filokália mondásokat őrzött meg, az askéta atyák tanításaiból, melyet azok, elsősorban tanítványaiknak szántak, azonban a gyűjtemény igen népszerű lett a világi hívők körében is. Az Égei-tengerben található az Athosz-hegy, ahol a keleti remeték egy újabb csoportja gyakorolta és gyakorolja a mai napig az askézist. Az Athosz-hegyi szerzetesség a VIII. század után, a XIV. és

XVIII. században élte virágkorát. A Filokáliát az Athosz-hegyen fordították orosz nyelvre. Az eredeti könyvben 38 egyháztata elmélkedése olvasható. A KIS Filokáliában csak 14 tanító tanácsai találhatóak. Köztük a legismertebb Evagriosz Pontikosz. A Kappadókiai Pontuszban született Kis-Ázsiában. Nagy Szent Vazul és Nazianszi Szent Gergely tanításán nevelkedett, majd egyiptomi remete lett. Ő volt a tanítók közül az első, aki rövid lelki okításait írásba foglalta. Igen termékeny írónak számított. Íme egy rövid idézet tőle: – Először kérd a könyvek adományát, hogy a bánat föloldja szíved keménységét. Valld meg magadnak Urad ellen elkövetett bűncidet, hogy bocsánatot nyerjél tőle. Légy türelmes, és imádkozál buzgón. Távolítsd el képzeletvilágodból a zavaró gondolatokat, és tegyél félre minden földi gondot, mert zavarnak, és gyöngítik erődét. – A világtól elvonulni vágyó híveknek bátran ajánlható ez a gyűjtemény, mely mély gondolataival, jó tanácsokkal szolgálhat egy-egy lelkigyakorlatra.

PAPP NÓRA

Maklári József emlékezete

Kóruskoncert Finnországban 1992

Már öt éve, hogy 1999 novemberében az égi hazába távozott Maklári József tanár úr a magyar kórusmozgalom iránymutató egyénisége, a váci VOX Humana kórus karnagya.

„Nincs már hová lennem, kegyelmes Istenem – Mert körülvett engem szörnyű veszedelem – Segedelmem, légy melletttem, ne hagj megsegyenednem.”

Hányszor szólt Kodály Zoltán, Balassi Bálint versére írt „Szép könyörgés” című műve a Vox Humana kórus hangjain Maklári tanár úr irányításával. Az elmúlt évtizedekben oly aktuális mű, mintha vezérmotívum lett volna a kóruszene művelői számára. De minden nehézség ellenére a magyar kóruskultúra a legnagyobb magasságokig emelkedett.

A váci Vox Humana kórus mindig jelentős szerepet játszott a hazai énekkarok között. Mindig a fülünkbe csengenek azok a csodálatos dallamok, amelyekre Maklári tanár úr okított bennünket. Sok száz váci diákot, tanárt, mérnököt, orvost, kétkézi munkást és családját vezetett be évtizedek alatt a zene gyönyörűségeibe. Sthütz, Bach, Jannequin, Monteverdi, Brahms, Verdi, Bartók és még sok kiváló szerző kompozíciói emelték mind magasabbra az együttes éneklési színvonalát. S jöttek a nemzetközi sikerek. Első helyezések az 1961-es debreceni kórusversenyen, majd az olaszországi Alezzóban 1963-ban és 1976-ban. 1980-ban a BBC által meghirdetett „Énekeljenek a népek” című rádiós vetélkedésen is első helyezést ért el a Vox Humana kórus, s megkapta a verseny fődíját az Ezüst Rózsa serleget.

Maklári tanár úr kórustagjaitól körülveve 1996. Dánia

garanciát jelent számunkra, a Maklári tanár úr által megteremtett tiszta harmóniák, igaz emberi hangok fennmaradásához.

PINKE JÓZSEF

1001–2003

mások és aláírások mellé nem kerültek bele az érsekek jelmondatai. Ez a kötetet tartalmában különösen emelte volna és nagyon is hozzátartozik egy főpásztori élet bemutatásához.

Azt hiszem mindnyájan egyet kell értenünk lokálpatrióta Meggyes Tamás esztergomi polgármester az előszóban tett megállapításaival:

„Esztergom szeretetet, türelmet és bölcsességet tanult a kereszténységtől, s mint az érsekség ezeréves otthona, együtt élt és lélegzett a hívekkel, főpapokkal, s együtt él és lélegzik ma is.

Bizakodunk, mert a nagy érseki elődök példái is megerősítenek bennünket, akik nagyot mertek álmodni és cselekedni Esztergomban. Világviszonylatban páratlan örökségünk az egyház és a város közös kincse és büszkesége a bazilika impozáns épülete, a Keresztény Múzeum, a Kincstár, a Szeminárium, vagy a Bibliotheka. A gazdag kultúrkincsek, egy-egy olyan remekmű, mint a Mátyás Kálvária, M. S. mester képei és a Bakócz-graduálé mellett felbecsülhetetlen érték az a szellemi örökség, hagyomány, amely a történelmi város falai között a viharvert századok során keletkezett, s a dülások, romlások és rontások dacára mindmáig fennmaradt. Épített és szellemi javaink közösséget teremtenek a városban s a város falain túl is, szerte a Kárpát-medencében.

Esztergom érsekeinek az egész magyarság lelki és testi oltalmazása mellett maradt erejük és elhatározásuk, hogy a várost istápolják, gyarapítsák. Rudnay Sándor nélkül nem állna a bazilika, Vaszary Kolos nélkül ma nem gyógyítana a kórház, Kopácsy József és Vaszary Kolos nélkül nem ívelne át híd a Duna felett, és nem mondhatnánk büszkén: Esztergom iskolaváros. Simor János nélkül nem létezne a messze földön híres Keresztény Múzeum, sem a bazilika Kincstára.”

UDVARHELYI OLIVÉR

Csernoch XI. János

Mindszenty III. József

A Fasor

A Budapesti Evangélikus Gimnázium

„Ne hagyjátok a templomot,
a templomot s az iskolát”

(Reményik Sándor)

A Városligeti Fasor (egy ideig Vilma királynő út, majd Gorkij fasor, most újra Városligeti Fasor) árnyas fái alatt áll a legendás „*Budapesti Evangélikus Gimnázium „Fasor”*”, valamikor a Deák téri Leánygimnázium fiútestvére (ma már mindkettő koedukált), gyönyörű templomával. Az iskola volt tanulóinak és a templom létrehozóinak névlistája ma már egy-egy Ki Kicsodával ér fel.

A **Pecz Samu** (volt növendék!) tervezte iskolát 1904. szeptember 26-án, a templomot a következő év őszén adták át. Az üvegfestő munkákat **Róth Miksa**, a fajanszburkolatokat a **Zsolnay gyár** végezte. A tanárok sokszor 30-40 évig is itt tanítottak, nemzedékeket neveltek, meghatározóan alakították az iskola arculatát. Egyesületek, Önképzőkörök, Diák Sportkör, Sakk-kör, Cserkészzet, Dal- és Zeneegylet foglalkoztatta a diákokat szabad idejükben. Az **Arany János önképzőkörben Bókay János** később európai hírnévű író, **Wigner Jenő** később Nobel-díjas fizikus is szerepelt.

Az első világháborúban az iskola 58 tanulója halt hősi halált, emléktáblájuk az I. emeleten látható. A háború után az iskola katasztrofális helyzetbe került, ennek ellenére az első országos középiskolai tudományos (tanulmányi) versenyben diákjai harmadik helyet értek el, majd 1923 és 1943 között hat alkalommal első helyen végeztek.

A földszinti előcsarnok

A háborúk áldozatainak emlékműve

Jelentős hírnévre szert tett diákjai között volt (a már említetteken kívül) többek között **Moravcsik Gyula**, **Riedl Frigyes** egyetemi tanár, **Kandó Kálmán** mérnök, feltaláló, **Lukács György** filozófus, **Falk Miksa** (Erzsébet királynő magyar tanára), **Goldberger Sámuel** és **Leo** gyáros, **Stein Aurél** Ázsia-kutató, **Glatz Oszkár** festőművész, **Pulszky Károly** művészettörténeti író, **Neumann János** matematikus, feltaláló, a számítógép atyja, **Doráti Antal** karmester, **Tátrai Vilmos** hegedűművész.

1944-ben a német megszállás után a tanítás megszűnt az iskolában, az épületet kórház céljára használták. A Vörös hadsereg 1945 januárjában vount be néhány hétre. Az iskola rendbetételét az altisztek, tanárok, diákok végezték, így 9 teremben megindulhatott a tanítás. A II. világháború 158 hősi halottját megőrkítő táblát 1991-ben helyezték el.

Újabb csapás az államosításkor részlegesen 1948-ban, majd teljes egészében 1952-ben érte az iskolát. „*A Budapesti Evangélikus Fiúgimnázium és a Budapesti Evangélikus Leánygimnázium átvétele folyamatban van*” írta az *Evangélikus Élet* 1952. július 27-én. Az iskola felszerelése ellenszolgáltatás nélkül ment át az állam tulajdonába, tanárai, tanulói szétszóródtak. Hihetetlen anyagi és szellemi értékek mentek veszendőbe...

Harminckett évvel később **Dr. Gyapay Gábor** történész, író, tanár, később igazgató kezdeményezésére 1984-ben alakult a *Fasori Öregdiákok Baráti Köre* és 1988-ban megindult az iskola újraszervezése. Hosszas, kitartó harcok, kimerítő munka, helybeli és külföldi támogatással majd toborzás után (ötszörös túljelentkezéssel) bekövetkezett a csoda: 1989 szeptemberében Glatz Ferenc művelődési miniszter a gimnázium épületéből intézte tanévnyitó beszédét az ország pedagógusaihoz és diákjaihoz. A tanítás újra megindult ...

(Források: Gyapay Gábor: *A Budapesti Evangélikus Gimnázium*, Tankönyvkiadó, 1989. Zomborné Bazsó Rozália: *A pesti evangélikus oktatás krónikája: 1788-1823-1998*. - Bp.: 2000. (A szerző magánkiadása.)

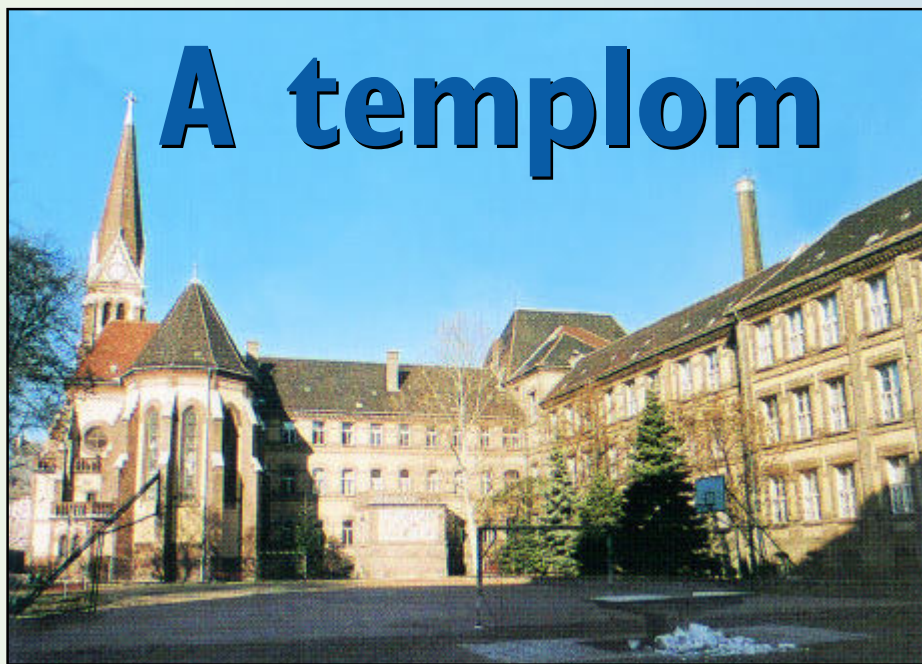

A Pesti Evangélikus Egyházközség Presbitériuma 1901-ben határozta el, hogy a szűknek bizonyuló Deák téri főgimnázium mellé a városnak ezen, a Millenniumi ünnepekre kiépült részén új iskolát és templomot emel. A végleges tervet **Pecz Samu**, a többek között a műemléké nyilvánított Szilágyi Dezső téri református templom építészé készítette. Az iskola 1904-ben nyílt meg, a templomot 1905-ben szentelték fel.

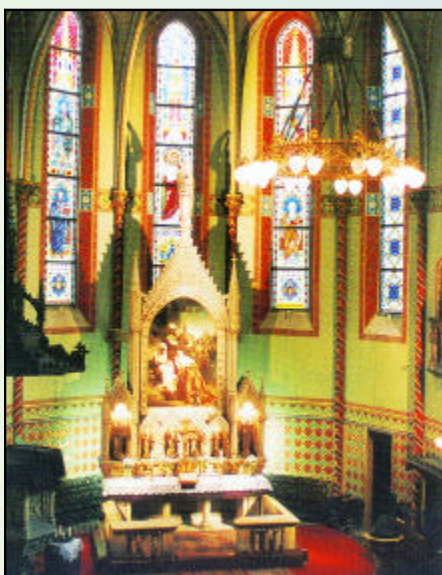
Budapest legdíszesebb protestáns temploma neogótikus stílusban épült, az egyetlen, amelynek külsején figurális díszítés is van: a kapu fölött **Róth Miksa** mozaikja, *Krisztus és a gyermekek*. Érdekessége, hogy kereszthajó nélküli, kéthajós. A főhajó arányai és stílusjegyeiben a párizsi *St Chapelle* mintájára készült. Sudár tornya 55 méter magas.

Gazdag belseje is **Pecz Samu** tervezése, a francia gótika ihlette. A két hajót monumentális oszlop választja el egymástól, az oldalfalakhoz pillérek és vékony oszlopok simulnak, melyeket dús, naturalisztikus bibliai növényi motívumok díszítenek. A padfők díszítése is szőlőfürtökből, levelekből álló faragás. A szószék lépcsőkörletje és az oltárt körülvevő korlát carrarai márvány.

A templom különleges értéke **Benczúr Gyula** utolsó vallásos tárgyú festmé-

A Fásori evangélikus templom

nye: *A napkeleti bölcsek hódolata*. Tüzes, ragyogó színek, a ruhákon magyar népi motívumok, Mária protestáns Madonna, glória nélkül. 1913-ban készült el, dús építészeti keretbe helyezték, csúcsán kőből faragott angyalalakkal. A gazdag oltár, a szószék és a keresztelőmedence faragásai **Kauszer** kőfaragó, a medence vörösréz, stilizált levelekkel borított fedője **Jancsurák Gusztáv** részleges híres műve.

Legnagyobb ablaka, a kapu fölötti 5 m átmérőjű rózsablak a szecesszió kimagasló magyar üvegművészenek, **Róth Miksának** alkotása. Az ő művei a szentély II. világháborúban megsemmisült ólomüveg ablakai is. A Krisztust és négy evangélistát ábrázoló 21 négyzetméteres három tábla 53 év után, 1997-től újra a helyén áll. Ezeket a restauráció során váratlanul megtalált eredeti képek és tervek alapján, korabeli festékekkel, ecsetekkel, tizennégy havi munkával **Kiss Miklós** marosvásárhelyi származású üvegtervező iparművész alkotta újjá. Azóta a többi négy tábla is elkészült.

Az orgonát 1906-ban, a kor legjobb orgonakészítői, a híres pécsi **Angster** dinasztia mestere készítette. Felújítva, bővítve 2004 májusában szentelték fel. 2003-ban elkészült az életbevágó fontoságú falszigetelés is.

A templomot teljes belső díszítő festéssel 1973-74-ben az egyház költségén **Kovács Géza** mester restaurálta.

KOVÁCS MÁRIA

100 éves a Lutheránia é

A Deák téri evangélikus templom csarnokában május 15-én reggel szokatlan a hangulat. Izgatott jövés-menés, rég nem látott ismerősök üdvözlik egymást, nyugdíjas és új püspökök, Szokolay Sándor és más neves vendégek jelennek meg, a padsorokban pedig szoprán, basszus feliratok foglalják a helyeket. Az oltár mellett az MTV stábja világít a szemünkbe.

A megnyitót Dr. Kamp Salamon országos egyházzenei igazgató, a kórus karnagya mondja el, majd megszólal a gyönyörű „Sicut locutus est” (*Magnificat*).

Gáncs Péter püspök úr, valamikori kórustag, áhítatában 1904-et idézi, amikor hosszú fejlődés gyümölcseként valami megnyílt, elkezdődött: a rendszeres, szervezett egyházi ének és zene. Több mint ezren szolgáltak az énekkarban.

Sokszor fáradtan, szomorúan érkezett a próbákra, de soha nem úgy ment el. Mindig kapott valamit. Megújult a lelke. Hálás volt – és nemcsak azért, mert az alban megtalálta élete párját... Zárandok úton

vagyunk, mondta, sokan előrementek és már a mennyei kórusban énekelnek. Újabb és újabb nemzedékek jönnek helyettük. A Lutheránia az eltelt 100 év leghatékonyabb missziói szolgálatát végezte el. Mert egy-egy egyházi találkozót évente szerveznek, amíg megfelelő számban összegyűlnek a jelentkezők, de amikor zenélnék, a templom zsúfolásig megtelik. Ez így volt már az 1970-es években is: még a szószerk lábánál is ültek a fiatalok. A határokat pedig a Lutheránia nem most lépte át, régen megnyitotta a vasfüggönyt, letörte a politikai korlátokat: védett márkaneve lett a magyar szellemi életnek. *Jer, dicséjünk Istent... éneklé a kórus.*

Zászkaliczky Péter ny. lelkész idézi: „Boldog népnek nincs történelme”. A mi népünknek bőven jutott a véres eseményekből, háborúból. De boldog ének-

karnak van történelme. Az éneklés örömet jelenti. Szolgálat. Keken András, a Deák tér igazgató lelkésze mondta „Az

Weltler Jenő

Zalánfy Aladár

Kapi-Králik Jenő

ének áldása mindenekfelett, hogy Isten felé száll, felemeli azt, aki énekel és azt is, aki hallgatja." A Lutheránia száz évét, kezdettől fogva, összes eseményeivel, szereplőivel az ünnepre kiadott Emlékkönyv örökíti meg. *Ki dolgát csak Istenre hagyja... (kórus)*

A könyv ismertetése után üdvözlések, visszaemlékezések hangzanak el. Dr. Harmati Béla ny. püspök beszél híres karnagyainkról, Kapi-Králik Jenőről, Zalánfy Aladárról és külön hangsúllyal Weltler Jenőről, aki „az erőltetett ateizmus” évtizedei alatt hatalmas lelkesedésével, kitartásával tartotta a lelket az énekkarban. Az ő nevéhez fűződik Bach életművének megszólaltatása. 1952-ben a Deák téren az akkor 200 évvel azelőtt elhunyt legnagyobb evangélikus egyházi zeneszerző halála után először hangzott

Bár a kórus fiatal tagjainak egyenként kellett engedélyt kérniük munkahelyüktől, egyetemről és a katonai kiegészítő parancsnokságtól, nagy sikerrel jártak Európát. A kórus nemcsak őrzi és to-

1980-ban Augsburgban az Ágostai Hitvallás nemzetközi és ökumenikus évfordulóján külön erre az alkalomra írt kantátájának bemutatása, latin szöveggel, amit a szerző maga vezényelt. Frankfurtban pedig a város elöljárói a híres császárteremben fogadták az énekkart, ahol a falon a német-római császárok képei sorakoznak, közöttük a magyar király Zsigmond császárral. Budapesten a Lutheránia révén a Deák tér a *musica sacra*, az egyházi zene egyik meghatározó központjává vált.

Gryllus Vilmos egyházközségi felügyelő mondja: ő az elmúlt hatvan év tanúja, résztvevője. Weisz Jenő ny. lelkész (a külföldi kapcsolat) pedig több, mint 30 éves németországi tartózkodás után jött el a jubileumi ünnepségre.

Szokolay Sándor hangsúlyozza, hogy egy magyar egyházzenei kórus 100 éve nem kisebb jelentőségű, mint másutt 300 – annyi véres eseményt, elnyomást kellett túlélnie. A szovjet korszak politikai torzulásai idején egyházi zene szolgálata egzisztenciális kockázatot jelentett mindenkinek, aki résztvett benne. („...reakciós központtá és az egyházi ellenállás fészkevé lett a Deák tér...”) Weltler Jenő volt az a vonzó, akiért mindenki vállalta ezt a kockázatot. 1967-ben Szokolay Sándor maga is a kockázatok közé került. Évekig komponált a Lutherániának és vezényelte a kórust.

Sok felejthetetlen órát töltött velük itt, a Deák téren, de vidéken és külföldön is. Áldja meg a jó Isten a Lutherániát...

E szavak után először tört ki a taps a templomban és az énekkar állva énekelte el a zeneszerző Locarno motettáját.

Az emlékkönyv

Lutheránia: a Pesti Evangélikus Egyház száz éves énekkarának története, 1904-2004. A dokumentumok képeivel és fényképekkel gazdagon illusztrált, 217 oldalas gyönyörű könyv összefoglalja a gyülekezetnek a Lutheránia megalakulása előtti zenei életét, az énekkar történetében pedig a karnagyok által meghatározott korszakokat és eseményeket (köztük „Külföldi utakon”), amit kórus- és zenekari tagok írásai, művészek emlékezései, és a Lutherániával kapcsolatos vallomások és levelek egészítenek ki. Bevallom, ezeket nem sikerült elérzékenyülés, könnyek nélkül olvasni.

A 64 oldalas Függelék értékes dokumentum. „Énekkari szolgálatok a pesti gyülekezetben, 1787-1838!”, „Oratórikus Bach-művek előadása Zalánfy Aladár vezetésével és munkássága nyomán”, „Bach kantáták a Lutheránia előadásában” (Zalánfy, Weltler és Kamp Salamon vezetése alatt, napjainkig). Vendégszolgálatok evangélikus templomokban, intézményekben, Ökumenikus helyszíneken. Ezt követi „A Lutherániában énekeltek” névsora, amennyire ezt utólag összeállítani sikerült. (22 fényképpel illusztrálva). „A zenekarban játszottak” névsora (5 képpel), „Közreműködő művészek a Lutheránia hangversenyein” (az 1950-es évektől Trajtler Gábor és Kamp Salamon feljegyzései, plakátok és műsorfüzetek alapján) és „A Lutheránia Dalegylet ismert tisztségviselői”, 1904-től 1938-ig. A Képgyűjtemény Jegyzetek, Irodalom és Tartalomjegyzék zárja le.

(Kiadó: Huszár Gál Papír- és Könyvesbolt, 1054 Bp., Deák tér 4. – Ár: 2000.- Ft.)

KOVÁCS MÁRIA

Énekkar

fel a teljes János passió, Jézus szenvedéstörténete Magyarországon, evangélikus templomban.

vábbadja örökségét, de kortárs zenét is bemutat. Az 1970-es évektől Szokolay Sándor több művet írt a Lutheránia részére. Kimagasló jelentőségű esemény volt az

Cserkészfogadalom Csákváron

A magyar cserkészmozgalom szép múltja tekint vissza, melynek során a cserkészteket vállaló fiúk és lányok hazafiságra, munkaszeretetre és Isten tiszteletére lettek nevelve. Az a mozgalom, amelyet Angliából Lord Baden Powell indított el a szegény-sorsúak felé végzendő szolgálat keretében, a XIX. század derekán világméretet öltött és ma már világszervezetként működik. Magyarországon 1912-ben alakult meg a szövetség. Ma Magyarországon cca. 25 000 főre tehető a cserkészek száma. A négy évenként megrendezendő „jamboree” – a világ cserkészeinek közös találkozója –, amely jelentős lelki biztatást ad mindazoknak a cserkészeknek, akik különös körülmények között végzik munkájukat. Legközelebb 2007-ben lesz jamboree Angliában a világszervezet megalakulásának 100. évfordulója alkalmából.

A magyar cserkészmozgalomról el lehet mindazokat a pozitívumokat mondani, amelyek a világ többi szervezetére is igazak. Itt azonban meg kell említenünk még, hogy különös jelentősége volt a cserkész szövetségnek abban, hogy 1936-ban a magyarországi népfőiskola létrejöhett. Hiszen a KALOT-on és KIE-n kívül a cserkészlet volt az az ifjúsági tömörülés, amelyre nem hiába építettek a népfőiskolai szervezetek.

A második világháborút követően nem véletlenül szüntették meg a cserkész mozgalmat. A rendszerváltás után azonban újjászerveződött, melynek alapja a régi szervezeti tagozódás volt. Ezt a munkát a

háború előtti cserkészvezetők, tisztek vállalták el és végezték nagy lelkesedéssel. Az ő tevékenységükhöz csatlakoztak a fiatalabb generáció tagjai, akik tudták, miért fontos a cserkész munka.

Azonban a cserkészteket sem kerülte el a rendszerváltást követően újjáalakult szervezetek sorsa, ma is van nagy feladat a szervezet építésében, de mindemellett a fejlődés nyomon követhető és biztató a jövőt tekintve.

Napjainkban a cserkészlet fő feladata bibliai, evangéliumi alapokon nyugszik, fokozott szociális érzékenységgel bír, szükségesnek tartja a fizikai-lelki próbák elviselését. Különös fogékonyságot mutat a magyar népi kultúra irányába, az Európai Unióhoz való csatlakozás pedig megnyitotta azt a lehetőséget, hogy még szorosabbra fűződjön a kapcsolat a többi cserkészszövetséggel a világban.

Csákváron 12 évvel ezelőtt alakult meg a 494. számú Kovács László Pál cserkészcsapat, mely a magyarországi cserkészszövetség IV. kerületébe tartozik. A csapat fenntartója a Református Egyházközség, ami elsősorban anyagi terheket jelent a tagdíjak, cserkészgyenruhák beszerzése miatt. A fenntartó egyházközség elnöksége a cserkészmozgalom alapvető céljai miatt különösen is fontosnak tartja ezt a mozgalmat, aminek során legutóbb 19 új cserkész tett fogadalmat a templomban, melyre szentháromság vasárnapján került sor.

Különösen is öröm volt ez az alkalom hiszen, a több mint 10 éves cserkész munka során ezen a vasárnapon újabb 19 fiatal

tett fogadalmat a 494. sz. Kovács László Pál cserkészcsapatnál arra, hogy bizonyos életet éljenek. Az ünnepi alkalomra eljött Hada Tibor, a Magyar Cserkészszövetség IV. kerületének elnöke, aki Pallanik István megbízott csákvári csapatparancsnok jelentése után vette ki a fogadalmat a fiúkból és lányokból. Az ünnepség hangulatát emelte, hogy a cserkészek virággal díszítették fel erre az ünnepre a templomot.

A helyi lelkész áldást kérő imádságát követően a Jakus Gábor testvér cserkészcsapat vezetője, Vikár Béla csapatparancsnok mondott köszöntőt, melynek alapigéjét a Lukács evangéliuma 2. fejezetéből vette. Köszöntőjében elmondta, hogy örömmel jött erre a szép ünnepségre, hiszen tudja, hogy Csákváron immár több mint 10 éve folyik a cserkész munka, mely az ifjúság nevelésében különösen is fontos Karácsony Sándor tanításainak megfelelően, akinek a jelszava ez volt: „Jézus Krisztus a cserkészeknek is ura.” A csapatparancsnok kiemelte, szükséges, hogy minél több református cserkészcsapat jöjjön létre, hiszen a szívárvány is akkor szép és igazi, ha minél több színből tevődik össze. A református cserkészteket egy ilyen szívárványszínhez hasonlította, amelynek jelen kell lenni a honi cserkészletben.

Ezt jelképezve hozták be a cserkészek azt a gyönyörű, vadonatúj zászlót, amely a Magyarországi Református Egyház címerével van díszítve. A fogadalmátétel a Himnusz eléneklésével és áldásmondásával ért véget.

DR. KIS BOÁZ

Különösen is sok látogató volt pünkösdkor a Ráday utcában Böszörményi Gergely által szervezett kulturális fesztiválnak, amelynek középpontjában a zenei programok álltak ugyan, de valójában egy szép keresztmetszetet kaphatott az idelátogató

Reformátusok a Ráday utcában

val a jelenlevők díjmentesen juthattak hozzá az ünnepi számhoz ezen az alkalmon. Az alkalmon a Ráday Galériában Sz. Berecz Katalin festőművész szép elgondolású képeiben gyönyörködhetek a látogatók. A Ráday Könyvtárban és a Biblia Múzeumban ez alkalommal kü-

Pünködsdi kulturális seregszemle

napjaink református kultúrájáról. A fesztivál szervezője alapos gondossággal járta körül az adott témaköröket, s a kórusokon, zenekarokon kívül a kultúra különböző ágaival találkozhattak a résztvevők, akik mintegy 7-8 ezren voltak ezen az alkalmon.

A Ráday utca Református Teológia előtti szakaszán jól megépített sátrakban, népművészek, kiadók, újságok, iskolák, művészek, református intézmények mutatkoztak be, de rajtuk kívül sok kézműves is

jelen volt. A Köztelek utca sarkán felállított alkalmi színpadon délelőtt 11-től este 6-ig kórusok, zenekarok, énekkarok adtak műsorokat. Külön érdekesség volt a Reformátusok Lapjának sátra, ahol a lap által kiadott könyvek, forgalmazott kiadványok is megtalálhatók voltak. A fesztivál alkalmá-

lón vezetésekét kérhették az érdeklődők.

A fesztivál külön figyelemreméltó programja volt a főváros különböző területein megrendezett koncertprogramok, melyek közül kiemelkedik a Zeneakadémia nagytermében tartott egyesített kórustalálkozó, ahol Alföldy-Borús Csilla orgonájátával több mint 200 kórustag énekelt.

Többször elhangzott az ismert szlogen: „Jövöre veled ugyanitt.”

DR. KIS BOÁZ

Keresztény művészek

A szülői nevelés egy életre meghatározó jellemformáló, útravaló, melyből a generációk építkezhetnek, és a jó hagyományokat tovább vihetik. A nevelés hiánya a társadalom fellazulásához vezethet.

Bér Rudolf festőművész idén tölti be a 80. életévét, és az ő gyermekkorában még hangsúlyos volt a fegyelmezett nevelés. Édesanyja szigorú kálvinista elveket vallott, miszerint az embernek saját magának kell a problémáit megoldani, és azokért a felelősséget vállalni. Ez a gondolkodás a festőművész életét többször jelentősen befolyásolta. Apai ágról har-

Bér Rudolf

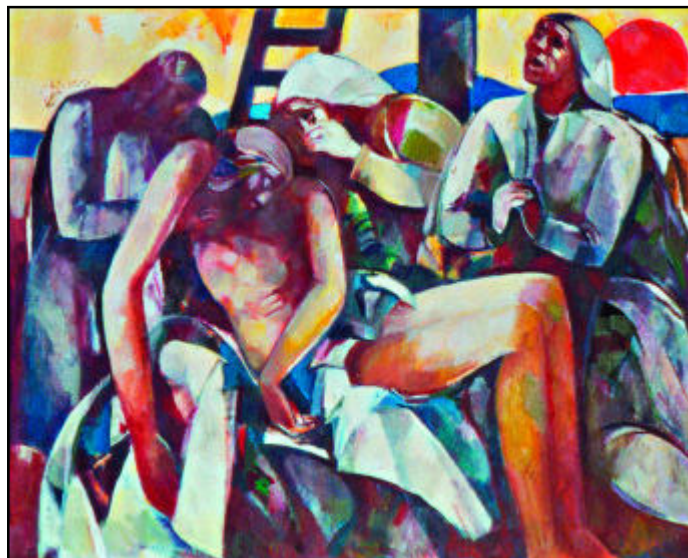

madik generációs festő. A művészek itt Európában a katolikus vallás képi világán nevelkednek, mivel évszázadokon át az egyház töltötte be a mecénás szerepét. E két útravaló között éli életét, és alkotja festményeit. A Képzőművészeti Főiskolán Rudnay Gyula és Bernáth Aurél növendéke volt. Első párizsi tanulmányútja, és Olaszországban kapott mély hatások után, megtalálta saját, őszinte kifejezőmódját, és állandóságra törekedett alkotásaival. Pályázatokon részt vett, középületek számára freskókat és faintarziákat tervezett. De leginkább olajfestményeket fest, melynek témaválasztásában senki sem befolyásolhatja. A táj, amerre járt, és az emberábrázolás mellett, időről-időre visszatérően a vallási témák is foglalkoztatják. Szent Andrást, Szent Lukácsot, Ádám és Éva kiűzetését a Paradicsomból, Golgotát és több variációban a Pietát is megfestette.

1997-ben Szardínia szigetére Suniba, egy szimpozionra hívták. A téma a fres-

ki kapott két négyzetméter falfelületet, és arra három hét alatt kellett egy témát megfesteni. Kozma és Dámján alakjait örökítette meg, mivel az ottani templom védőszentjei. A munka végeztével a püs-

kőfestészet feléléstése volt, és ő képviselte a kelet európai országokat. Minden-

pök megszentelte az alkotásokat. Egy bulgáriai utazás kapcsán, gyönyörű ikonokat

látott, melyeknek hatására a Szent György motívumot többször megfestette. A lendületesen ágaskodó ló és harcosa, a földön tekerő sárkánnyal, szimbolikus módon kifejezi a jó küzdelmet a gonosszal szemben.

Fájdalmas tragédia átélését és feldolgozását a festőművész vizuálisan mondja el. Ez történt 1989 első felében Bér Rudolfal. Megfestett egy korpuszt, mely egyszerűségével is nagy fájdalmat áraszt. A szokatlan kompozíció a levágott karokkal, az ernyedten lehajtott fejű Krisztus, hegyes töviskoszorúval, kifejezik a Fiú /fia/ halálát. Templomba való alkotás. A művészt érzelmi szálak fűzik Olaszországhoz, és több évtizedes barátságok kötik Bolognához. A kapcsolat eredményeként, még abban az évben Don Marino látogatást tett nála, és mivel a kép nagy hatást tett a papra, elvitte a Szent Eugén temploma számára. Megható ünnepség

keretében felszentelték, és most a modern templom főhajójából nyíló kápolnában látható a festmény, barokk szobrok és régi képek társaságában.

A nyílvanosság mindig fontos egy festőművész számára, ezt Bér Rudolf mindig figyelembe veszi, és szerepel csoportos és egyéni kiállításokon itthon és külföldön egyaránt. Ez évben is négy egyéni tárlatot rendeznek számára. A templom áhítata sokkal magasabb hely a festménynek, mint bármelyik közönséges kiállítóhelység, így azok a festők lehetnek igazán boldogok, akiknek alkotásaiban hívők szárai gyönyörködhetnek. Szerencsére ez megadatott a júniusban születésnapját ünneplő művésznak.

NÉMETH ANDREA

A szellemi függetlenségre törekvő festőművész

Kamaszkorom legnagyobb filmélménye a Napfivér, Holdnővér volt, Zeffirelli alkotása. A film hatására vettem kezembe nagyanyám egyik imafüzetét, melyet a váci Barátok templomának legendás ferences papjától, Anzelm atyától kapott. A szerény füzetecskében olvastam először a Naphimnuszot.

A Váci Tavasz Fesztivál egyik legrangosabb eseményén, Cs. Nagy András és Csillag Nagy Balázs festőművészek tárlatának megnyitóján újból hatalmába kerítette a szelíd varázslat, az a kamaszkori, tiszta életöröm.

„Mit látol a fényős Napon? Ahun van a fényős Jézus.” – Idézte az ősi népi rigmust Köpöczy Rózsa művészettörténész a 2004-es Naptánc című kiállítás kísérőfüzetében.

A Nap köti össze az eget és a Földet. Az égen tündököl, de sugarai a föld élőlényeit éltetik. Így válhat a Nap Jézus szimbólumává: a Megváltó az ég és a Föld fia is, ő a „közvetítő” Isten és az ember között. Cs. Nagy András, az apa képein a falusi emberek természetközeli élete jelenik meg, míg a fiú, Csillag Nagy Balázs absztrakt kompozícióin a természetfölötti világ titkait kutató ember által alkotott szimbólumok ismerhetők fel – így tehát ég és Föld találkozott közös tárlatukon.

A rendkívül termékeny, számtalan díjat nyert művészek soha nem váltak nagyvárosi „giccsgyárosokká”. Nem tépték el gyökereiket: életük része a szabadban végzett képzőművészeti munka. Műtermük mennyezete csupán a freskó-kék nyári égbolt. A csodálatos természeti környezetben lévő Naszály hegyi és nőtinci házaik kertjéből figyelhetik az évszakok változásait. Képeik fogva tartják a tekintetet: kiszakítják lelkünket a tér és az idő fogságából. Minden kompozíciójuk időutazásra csábít: a teremtéstől az apokalipszisig utazhatunk általuk. Alkotásaik közül néhány szinte néma imádság, modern Naphimnusz, templomok falaira kíváncsok, 21. századi ikon. Az Élet iránti szenvedélyes szerelem lüktet bennük, mint Assisi Szent Ferenc imádságaiban.

A Föld anyaméh, a Nap pedig az életadó Szentlélek. Nem véletlen, hogy a csíksomlyói búcsúra zarándoklók a kelő Napban a galamb alakjában megjelenő Szentlelket vélik felismerni. A Lélektől foganta a Szent Szűz Jézust. Mária teste „termékeny talaj” volt „benne virágozott váltságunk aranya”. Így válhat az Angyali Üdvözlet „lábjegyzetévé” Szent Ferenc Naphimnusza, a teremtő Isten dicsőítése.

MÁCSIK MÁRIA

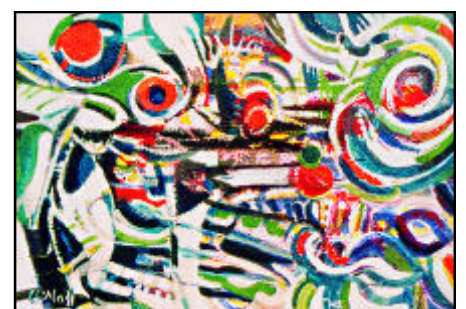
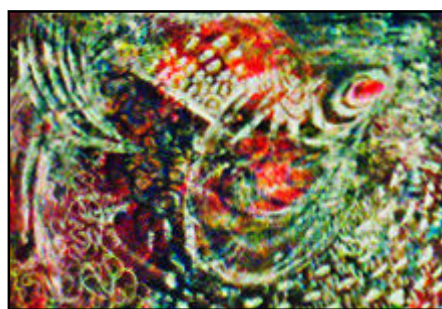
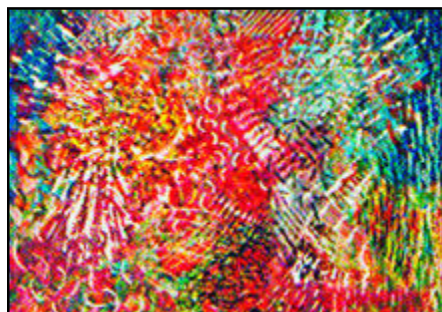
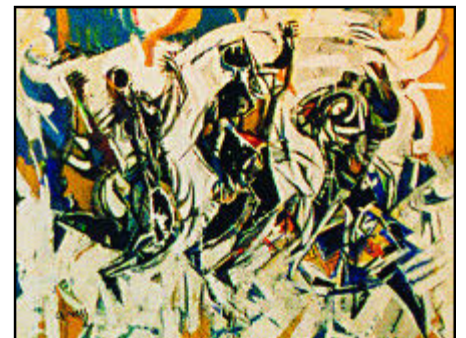
Naphimnusz, 2004

„Áldott légy Uram s minden alkotásod,
Legfőképpen urunk-bátyánk a nap...”

Csillag Nagy András és

Csillag Nagy Balázs

VERITAS

FOGALOM A LAKÁSÉPÍTÉSSEN!

VERITAS-LAKÁSOK 2004-BEN

KEDVEZMÉNYES KAMATOZÁSÚ HITELLEL MEGVÁSÁROLHATÓK ZUGLÓBAN

340.000 - 360.000,- Ft/m² áron

Budapest XIV. kerület

Szugló u. 93-95.

Csantavér köz 5-7. 74,77 m²
tervezett átadási határidő: 2004.06.30

Gyarmat u. 88. 76,106 m²
tervezett átadási határidő: 2005.03.30

Szugló u. 91. 62,66,68,70,79 m²
tervezett átadási határidő: 2005.03.30

Szugló u. 93-95. 40,50,53,68,70,90 m²
tervezett átadási határidő: 2005.06.30

Szugló u. 91.

A lakás vételárának 50%-áig zuglói lakásokat is beszámítunk!

Érdeklődni lehet:

IRODA: 1142 Budapest Erzsébet Királyné útja 86.

Nyitva: H-CS: 8-16:30, P: 8-14:30

383-0829, 383-0983 • www.veritas.hu

Kérjük támogassa a magazin fennmaradását!

Veritas az elesettekért Alapítvány

OTP Bank 11714006-20385251 Adószám: 18161980-1-42

Megrendelőlap

Előfizetésben megrendelem a Szent Kereszt c. Magazint ..... példányban.

Előfizetési díj: ☞ 1/2 évre 912 Ft (3 lapszám) ☞ 1 évre 1800 Ft (6 lapszám)

Megrendelő (előfizető) neve: .....

Cím: .....

Kézbesítési cím: .....

(csak akkor töltsse ki, ha a megrendelő címe nem azonos a kézbesítési címmel)

.....
aláírás

A megrendelő lapot a következő címre borítékban szíveskedjenek feladni:

**Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág
1900 Budapest**

Tokoláre mozgalom

„A világnak az evangéliumra van szüksége.
Egyetlen igéje is meg tudná változtatni a világot.
Ezért éljük az életigét.
Mindenki élheti, mert Jézus minden ember számára fény.”
Chiara Lubich

Chiara Lubich 40-es évek elején alig több, mint húsz éves tanítónő volt szülővárosában, Trentóban. Tombolt a II. világháború, és ő az igazságot keresve beiratkozott filozófia szakra, a velencei egyetemre. A háború gyűlöletében jött rá, hogy Isten a szeretet, ő tudja megváltoztatni az emberek életét. Első társnőivel újra fölfedezték az Evangéliumot, és elkezdték együtt megvalósítani.

Életük nemsokára jelentősen megváltozott. Csoportjukból hamarosan mozgalom lett, ami elterjedt először Olaszországban, aztán Európában, majd az egész világon.

Egy új lelkeségi irányzat indult útnak, mely az **evangéliumi szeretetet** állítja középpontjába. Ebből született meg egy **lelkeségi és társadalmi megújulási mozgalom**. Az egység lelkesége néven emlegetik, mely kifejezetten **közösségi lelkeség**. Evangéliumi értékeken alapul, de a más vallásokban és más kultúrákban fellelhető hasonló értékekre is figyel. Fontosnak tartja az élet minden területén az egységet. Igyekszik kielégíteni a lelkiek iránt tapasztalható egyre nagyobb szomjúságot.

Chiara Lubich egyedül volt, amikor örökre igent mondott Istennek. Akkor még álmodni sem mert volna, hogy milliók követik majd az egész világon, és 182 országban munkálkodnak a testvériség megvalósításán, az emberiség családjának egységén.

Az életige mindig az adott hónap liturgiája szerint felolvasott szentírási részletből származik, és Chiara Lubich fűz hozzá magyarázatot.

86 nyelvre fordítják le, és kb. 14 millió emberhez jut el a sajtó, a rádió, a televízió és az internet segítségével.

A Szentszék 1962-ben hagyta jóvá, majd 1990-ben ezt megerősítette. A Mozgalom a 60-as évek végén érkezett el **Magyarországra**. Ma 900 tagot számlál és mintegy 10.000-en kapcsolódnak hozzá különböző formában.

RÓZSÁSZNÉ KUBÁNYI ANDREA

Fotók: Sólyom László
Máriaremete 2004.

HOTEL VERITAS

Várjuk szeretettel hotelünkbe és éttermünkbe házas ízekkel!

1144 Budapest, Magyoródi út 8. www.hotelveritas.hu E-mail: hotel@veritas.hu

Születésnap partik, gyermekzsúrok szervezése programokkal

Éttermünkbe asztalfoglalás: 273-22-33 mob: 06-30-864-6564